

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji za rok 2023

Kraj: Středočeský

Zpracoval (jméno a funkce): Mgr. Michal Kobzán, vedoucí oddělení prevence kriminality

Projednal/a nebo schválil/a: Rada Středočeského kraje usnesením č. ...-../2024/RK ze dne ... 5. 2024

Odkaz na webové stránky kraje věnované politice v oblasti závislostí: <https://stredoceskykraj.cz/web/odbor-bezpecnosti-a-krizoveho-rizeni/prevence-v-oblasti-zavislosti>

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji je určena pro odbornou i laickou veřejnost. Je zdrojem základních informací o koordinaci a institucionálním zajištění politiky v oblasti závislostí v kraji, koncepčních opatřeních, spolupráci s obcemi, finančním zajištění a finančních deficitech politiky v oblasti závislostí, charakteristice scény v oblasti závislostního chování, síti adiktologických služeb a aktivitách politiky v oblasti závislostí realizovaných kraji (např. vzdělávání, analýzy, rozvojové projekty apod.).

Výroční zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v kraji je jedním ze zdrojů při vytváření zpráv o situaci v oblasti závislostí v ČR a dalších publikací zpracovávaných Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti a sekretariátem Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí. Zároveň je důležitým informačním materiálem pro politiky na místní, krajské i centrální úrovni.

Souhrn

Středočeský kraj má určitá specifika. Jedná se o nejlidnatější kraj, na jehož území bylo k 31. 12. 2023 celkem 1 455 940 obyvatel. Celkově je vymezen územím 12 okresních měst a 26 obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). Specifický je i svým geografickým rozložením, kdy tvoří prstenec kolem hlavního města Prahy, což má vliv na mnoho aspektů včetně drogové scény v kraji, která se tak vzájemně ovlivňuje a prolíná.

K zajištění veškeré koordinace politiky v oblasti závislostí ve Středočeském kraji přispívala činnost krajského protidrogového koordinátora a činnost Krajské komise pro oblast závislostí, která je poradním orgánem hejtmanky kraje. Koordinační činnost spočívala v účasti na jednáních a poradách, souvisejících s tvorbou strategických materiálů, s financováním adiktologických služeb, dále v posilování kontaktů s realizátory programů a služeb ve snaze o zachování stávajících služeb, a i jejich případném rozšíření. Vertikální koordinace pak spočívala v realizaci pravidelných metodických a vzdělávacích setkání s místními protidrogovými koordinátory z ORP kraje.

Pro zpracování této zprávy a při hodnocení celkové situace v užívání návykových látek a dalšího závislostního chování v roce 2023 je vycházeno především ze zpráv poskytovatelů adiktologických služeb působících v kraji (Adiktologické centrum, s.r.o., Laxus, z.ú., Magdaléna, o.p.s., Prostor plus, o.p.s., PN Kosmonosy, SEMIRAMIS, z.ú., ZSI Kladno, p.o.), ze zpráv místních protidrogových koordinátorů jednotlivých ORP v kraji a dalších zainteresovaných institucí.

Struktura užívaných přírodních, polosyntetických a syntetických návykových látek se ve Středočeském kraji nijak výrazně nezměnila a nevybočuje ani z celorepublikových statistik. Nejčastěji užívané nelegální návykové látky jsou THC, pervitin, dále preparáty buprenorfinového typu (Subutex, Suboxon), méně pak heroin, kokain. Nadále pokračuje trend užívání legálně dostupného alkoholu, který je stále více užíván v kombinaci s jinými látkami, anebo místo nich. Což je pravděpodobně způsobeno zhoršenou ekonomickou situací uživatelů a snižováním možností získání prostředků na nákup nelegálních drog. Časté je kombinování léků především opiátů a benzodiazepinu spolu s THC, alkoholem a primárně užívanou látkou. Celkově se také zhoršuje zdravotní a sociální stav uživatelů návykových látek a fenoménem posledních let je nadále se zvyšující jejich průměrný věk, který je uváděn napříč službami na 37-38 let. V některých lokalitách Středočeského kraje se objevilo experimentování s látkou ze skupiny opioidů fentanylem.

Přetrvává stav poddimenzované sítě ambulantních služeb v kraji a vzhledem k počtu jeho obyvatel je počet ambulancí nedostačující. Ambulance nemají dostatečnou kapacitu pro příjem nových klientů do péče. V roce 2022 zanikl program ambulantní a substituční léčby v Kutné Hoře, kdy část jeho pacientů převzala ordinace v Kolíně. V roce 2023 se podařilo navýšit úvazek právě v ordinacích Kolín a Mělník, nicméně rozšířená kapacita byla v podstatě ihned naplněna. Stejně tak přetrvává stav nedostatečné kapacity psychiatrické péče v kraji (jedná se však o celorepublikový problém). Chybí ambulantní psychologická i psychiatrická péče, kapacity pobytové psychiatrické péče jsou naplněny. Naproti tomu nadále pokračuje trend nárůstu psychických obtíží u klientů a nárůst počtu klientů s duální diagnózou, tedy osob, u nichž byla vedle poruchy vzniklé z užívání návykových látek diagnostikována porucha psychická. Tyto osoby potřebují zvláštní péči, která je však nedostupná.

Na obou stupních základních škol je fenoménem nadužívání moderních technologií a elektronických zařízení. Žáci v rámci programů ve školách velice často zmiňují vlastní problémy s regulací množství času stráveného hraním počítačových her nebo na sociálních sítích. Obvyklý průměr ve třídě je 4-5 hodin denně, není však výjimkou i doba až 10 hodin. Nejvíce užívanými návykovými látkami žáky základních a středních škol jsou nikotinové sáčky a elektronické cigarety, dále je trendem užívání konopných derivátů zejména na bázi HHC, jež jsou stále volně dostupné, dále nijak neregulovaný a volně dostupný kratom. Velké oblibě se u stále mladších dětí těší energetické nápoje.

Ve Středočeském kraji je relativně dobré pokrytí a dostupnost programů primární prevence. Zájem ze strany škol a školských zařízení je velký, nemají však finanční prostředky na jejich realizaci, a musí vybírat třídy dle potřeby. Je tím tak nabourána kontinuita a dlouhodobé působení programů. Organizace nabízející programy primární prevence nemají finanční prostředky na navýšení kapacit. Středočeský kraj neustále navyšuje finanční prostředky Fondu prevence alokované na programy primární prevence. V roce 2023 činila tato suma 4 mil. Kč a pro rok 2024 je určeno 7 mil. Kč. Nicméně i tak se nedaří uspokojit celkovou poptávku ze strany škol.

Obsah

SOUHRN.....	2
OBSAH	3
1 SITUACE V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ V KRAJÍCH	4
1.1 ZÁVISLOSTNÍ CHOVÁNÍ V OBEČNÉ A ŠKOLNÍ POPULACI	4
1.2 UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK V PROSTŘEDÍ ZÁBAVY A NOČNÍHO ŽIVOTA	5
1.3 RIZIKOVÉ FORMY ZÁVISLOSTNÍHO CHOVÁNÍ.....	6
1.4 ZÁVISLOSTNÍ CHOVÁNÍ VE SPECIFICKÝCH SKUPINÁCH A V SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALITÁCH.....	7
1.5 SOMATICKÁ A PSYCHIATRICKÁ KOMORBIDITA V SOUVISLOSTI SE ZÁVISLOSTNÍM CHOVÁNÍM, VČETNĚ INFEKČNÍCH A DALŠÍCH ONEMOCNĚNÍ	8
1.6 PŘEDÁVKOVÁNÍ NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI.....	9
1.7 SOCIÁLNÍ SITUACE V SOUVISLOSTI SE ZÁVISLOSTNÍM CHOVÁNÍM	9
1.8 NOVÉ PSYCHOAKTIVNÍ LÁTKY	10
1.9 DROGOVÁ KRIMINALITA A KRIMINALITA SPOJENÁ S DALŠÍM ZÁVISLOSTNÍM CHOVÁNÍM	10
1.10 NOVÉ TRENDY A FENOMÉNY	11
2 KOORDINAČNÍ MECHANISMY POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ NA KRAJSKÉ A MÍSTNÍ ÚROVNI	13
2.1 KRAJSKÉ ZAJIŠTĚNÍ KOORDINACE POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ	13
2.2 MÍSTNÍ ZAJIŠTĚNÍ KOORDINACE POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ.....	18
2.3 STRATEGICKÉ DOKUMENTY PRO POLITIKU V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ KRAJE	21
2.4 ANALÝZY A STUDIE V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ V R. 2023.....	24
2.5 DALŠÍ VÝZNAMNÉ AKTIVITY POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ V R. 2023 NA KRAJSKÉ I MÍSTNÍ ÚROVNI	24
3 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ POLITIKY V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ NA KRAJSKÉ A MÍSTNÍ ÚROVNI	25
3.1 ZPŮSOB FINANCOVÁNÍ SLUŽEB KRAJEM	25
3.2 ZPŮSOB ZAJIŠTĚNÍ FINANCOVÁNÍ ADIKTOLOGICKÝCH SLUŽEB ZE STRANY OBCÍ	26
3.3 ROZPOČTOVÉ VÝDAJE NA POLITIKU V OBLASTI ZÁVISLOSTÍ V KRAJI	26
3.4 DALŠÍ DŮLEŽITÉ INFORMACE / ZMĚNY VE FINANCOVÁNÍ PROBĚHLÉ V R. 2023	29
4 ADIKTOLOGICKÉ SLUŽBY.....	30
4.1 SÍŤ ADIKTOLOGICKÝCH SLUŽEB V KRAJI.....	30
4.2 ADIKTOLOGICKÉ PREVENTIVNÍ SLUŽBY	30
4.3 ADIKTOLOGICKÉ SLUŽBY MINIMALIZACE RIZIK	32
4.4 ADIKTOLOGICKÉ SLUŽBY AMBULANTNÍ LÉČBY A PORADENSTVÍ	33
4.5 ADIKTOLOGICKÉ SLUŽBY REZIDENČNÍ LÉČBY	36
4.6 ADIKTOLOGICKÉ SLUŽBY NÁSLEDNÉ PÉČE	36
4.7 OSTATNÍ SPECIALIZOVANÉ ADIKTOLOGICKÉ SLUŽBY/PROGRAMY	37
4.8 KONTAKTNÍ ÚDAJE ADIKTOLOGICKÝCH SLUŽEB	38

1 Situace v oblasti závislostí v krajích

1.1 Závislostní chování v obecné a školní populaci

V obecné populaci je užívání návykových látek ve Středočeském kraji v podstatě neměnné a reflektuje celorepublikový stav. Dle zpráv jednotlivých organizací je nejčastěji užívanou nelegální návykovou látkou THC, pervitin a opioidy zejména v podobě substitučních přípravků na bázi buprenorfinu. Z legálně dostupných návykových látek je to alkohol. Pokračuje trend zvyšování konzumace alkoholu mezi osobami užívajícími návykové látky, a to buď v kombinaci s jinými látkami, anebo místo obvyklé drogy jako prostředek ke zmírnění odvykacích stavů, neboť základní droga se stává z důvodu zhoršující se jejich finanční a celkově sociální situace méně dostupnou. Ojediněle pak byl zaznamenán výskyt experimentování s fentanylem (Hořovice, Kralupy nad Vltavou, Beroun, Praha-Východ. Mezi mladými lidmi a mladistvými jsou pak velmi oblíbené volně dostupné a legální či zákonem neregulované návykové látky jako je alkohol, konopné produkty THC, HHC, kratom a nikotinové sáčky.

Ve stále větší míře se objevuje tzv. polyvalentní užívání návykových látek. Obvykle užívaná návyková látka je kombinována se zmíněným alkoholem, ale také častěji s THC či HHC.

Drogová scéna je na většině území kraje skrytá, má tzv. bytový charakter. Pokračuje také trend nárůstu množství vyměněného injekčního materiálu, což je dle služeb důsledek úspěšného kontaktování, zvyšování důvěry uživatelů ve služby a příklonu k bezpečnějšímu užívání návykových látek.

Fenoménem posledních let, se kterým je potřeba do budoucna počítat a přizpůsobit i charakter služeb je zvyšující se průměrný věk uživatelů návykových látek a klientů služeb, který je v současné době 35-36 let. Některé služby však uvádějí až 38 let. Celkově se také zhoršuje zdravotní stav a sociální situace uživatelů návykových látek, vyznačující se ztrátou zaměstnání, zadlužením, vztahovými problémy. Roste také množství klientů s duální diagnózou.

K situaci ve školní populaci uvádějí organizace poskytující adiktologické služby a programy primární prevence následující informace. Na obou stupních základních škol je fenoménem nadužívání moderních technologií a elektronických zařízení. Děti o přestávce tráví čas na mobilních telefonech, současně tráví online spoustu času také mimo školu, například on-line hrami nebo pohybem na sociálních sítích. Jako problematické se jeví množství času, které děti s technologiemi tráví a také to, při jakých příležitostech je využívají – tedy nejenom o přestávkách ve škole, ale také během jídla, na toaletě, před spaním a podobně. Průměrný čas „online“, o kterém žáci mluví, se pohybuje mezi 3-10 hodinami denně. Žáci v rámci programů ve školách velice často zmiňují vlastní problémy s regulací množství času stráveného hraním počítačových her nebo na sociálních sítích (obvyklý průměr ve třídě je 4-5 hodin denně). Využívání sociálních sítí a nejrozličnějších komunikačních platforem je každodenní normou většiny dětí. V souvislosti s tím se stále dokola objevuje ubližování přes internet nebo s fenoménem nebezpečných výzev. Nejčastějším přesahem nadužívání nebo rizikového pohybu na soc. sítích do školního prostředí jsou konflikty mezi spolužáky, které probíhají zpravidla na všech úrovních (osobně i on-line). U dětí na 1. stupni se kromě výše zmíněného vyskytuje také vysoký vliv influencerů.

U dětí a dospívajících, především potom na 2. stupni základních škol je stále zaznamenáván nárůst sebepoškozování a negativního sebepojetí obecně. V loňském roce byla také vyšší poptávka škol po tomto tématu a zároveň také ve třídách, kde se již programy primární prevence realizují, se častěji otevíraly diskuse na toto téma. Zpravidla se jednalo o situaci kamarádky/kamaráda a cílem dotazu bylo zjistit, jak jí dotyčný může pomoci.

Mezi užívanými návykovými látkami stojí v popředí zejména nikotinové sáčky a elektronické cigarety. U dětí základních škol na 1. stupni spíše ojediněle, ale u dětí na 2. stupni se jedná spolu s alkoholem o běžné užívání. Žáci tyto produkty vnímají výrazně „příznivěji“ než klasické cigarety a jsou navázány často na sociální status uživatele. Tím, že jsou legálně prodávány, byť s omezením nad 18 let, nejsou zpravidla žáky spojovány s užíváním návykové látky a tedy něčím, co přináší rizika a dopady. Především žáci ze sportovního prostředí vnímají nikotinové sáčky jako něco spíše příznivého, co pomáhá k větší soustředěnosti než něco, co škodí. Trendem v oblasti návykových látek jsou pro žáky základních a středních škol i konopné deriváty zejména na bázi HHC, které nejsou nijak regulovány a jsou zcela volně dostupné. Obdobně je na tom časté experimentování s kratomem, který je rovněž snadno dostupný. Nebezpečím kratomu jsou jeho nevyzpytatelné účinky, kdy v menším množství působí stimulačně, ale ve větším množství má opiátový účinek podobný například heroinu. Velkým tématem byl například nápoj Prime a jeho

propagace. Pracovníci organizace Magdaléna se při programech primární prevence setkávají u studentů, většinou chlapců na středních školách s tématem sázení v rámci sportovních akcí. Tito studenti mají často ve svých telefonech nainstalované aplikace sázkových kanceláří. Zároveň je zajímavý fakt, že toto chování studenti nevnímají jako hazardní či rizikové a je velmi normalizováno.

Na základě zkušeností s poskytováním služby Následné péče – dětské a dorostové adiktologické ambulance ADA+ doplňuje organizace ZSI Kladno následující informace. Nejčastějšími tématy, se kterými přicházejí rodiče (či samotné děti) jsou: užívání návykových látek (marihuana, alkohol, stimulanty, pervitin a jiné drogy, HHC, Kratom), dále pak nadužívání internetu, mobilu, sociálních sítí, dále pak tabákové sáčky a elektronické cigarety. Gambling, on-line hraní v roce 2023 téměř vymizelo. Nově se v roce 2023 objevil u dětí kokain. Další přidružené problémy: sebepoškozování, poruch příjmu potravy, úzkostné a depresivní stavy, rizikové chování - útoky z domova, absence ve škole, krádeže apod. V rámci terapeutického procesu se velmi často potýkáme s doprovodnými problémy typu - sebepoškozování, poruchy příjmu potravy, výchovné problémy, krádeže, sebevražedné myšlenky, útoky z domova, absence ve škole, nadměrné sledování poronografie a podobně. Závislostní chování je u dětí a adolescentů většinou důsledkem jiných závažných situací jako je rozpad rodiny, výchovné problémy a nefunkční vztahy s rodiči, záškoláctví, šikana, špatné školní výsledky, duševní potíže a potíže s nedostatečným bydlením. Dětská a dorostová adiktologie je přístupem v léčbě závislostí, ve kterém se vyskytuje nízká motivace klientů k abstinenci. Terapeutická práce se tak často soustředí na jiná témata, než je trvalá a důsledná abstinence. Adaptace klientů na léčebný program probíhá skrze identifikaci potřeb klientů a v jejich podpoře a rozvoji.

1.2 Užívání návykových látek v prostředí zábavy a nočního života

V rámci Středočeského kraje je problematice užívání návykových látek v prostředí zábavy největší pozornost věnována organizaci **Magdaléna** ve spolupráci s pracovníky HR služeb organizací **Lexus a SEMIRAMIS** v rámci projektu nazvaného „HR služby v prostředí zábavy jako součásti systému adiktologických služeb ve Středočeském kraji v letní sezóně“. Tento projekt si klade za cíl snížit rizika spojená s užíváním návykových látek a posilovat osvětu během letní festivalové sezóny. Zároveň se snaží zvýšit povědomí o problematice závislostí, informovat o dostupných službách a léčebných možnostech a usiluje o začlenění aktivních uživatelů návykových látek do terapeutických programů a intervence pro osoby, které by se k těmto službám jinak nedostaly. Pracovníci projektu v průběhu roku sledují události na hudebních akcích a v zábavním prostředí a identifikují akce, na kterých je jejich přítomnost v budoucích letech nezbytná. Hlavním přínosem jejich působení v prostředí zábavy je podle nich zejména rozšíření informací o poskytovaných službách.

V roce 2023 projekt "Magdaléna na festivalech" navštívil celkem sedm festivalů v Středočeském kraji, na nichž se sešlo celkem 8000 účastníků, kteří měli možnost se informovat o poskytovaných službách. Přímou službou setkala 1466 účastníků festivalů, během nichž bylo provedeno celkem 1634 testů na přítomnost alkoholu v dechu a poskytnuto ošetření 65 osob v těžkých situacích, zahrnující krizovou intervenci, zdravotní péči a poradenství. V rámci kontaktů s účastníky byla předána 1198x informace o snižování rizik v prostředí zábavy. Nejčastěji užívanou látkou na festivalech v roce 2023 byl alkohol, následovaný kanabinoidy. Další látky se vyskytovaly v různé míře v závislosti na konkrétním typu akce. Na festivalu High Jump, jehož účastníky jsou nejčastěji lidé ve věku 20-35 let, se v největší míře užívají taneční drogy jako MDMA apod., festival Zelesa, zas dominuje užívání alkoholu a kanabinoidů a průměrný věk návštěvníka se zde blíží ke 40 letům. Na festivalu Summerfest Dobříš, rovněž dominoval alkohol. Tento festival představuje velmi dobrou možnost seznámit širší veřejnost s poskytovanými službami organizace přímo ve městě, kde působí i mimo festivaly. Na festivalu Starák Fest v Říčanech byli primárně uživatelé alkoholu a stimulantů. Věková skladba lidí, kteří navštívili stánek se pohybovala v rozmezí 16 až 45 let. V rámci terénního programu zde byla navázána spolupráce se dvěma aktivními injekčními uživateli metamfetaminu a s jednou klientkou užívající opiáty, kteří se zapojili do odborného adiktologického poradenství. Na festivalu Vlčkovice se v největší míře užívá alkohol, halucinogeny a kanabinoidy. Jedná se o rodinný multikulturní a multižánrový festival, a proto je věkové rozpětí návštěvníků, jež využívají naše služby široké, cca 16-60 let. Festival Punkrock for Ferdinand, který se koná uprostřed města Benešov, představuje klíčovou platformu pro možnost navázání kontaktu s potenciálními klienty s alkoholovou závislostí a jejich následným začleněním do poradenských služeb. Posledním z festivalů je Jawáč fest, kde se primárně konzumuje alkohol a přítomnost projektu je velmi důležitá vzhledem k tomu, že se jedná o motosraz. Hlavní poskytovanou službou je tudíž testování alkoholu z dechu a poskytování poradenství zaměřeného

na bezpečnější užívání. Věková struktura klientů na posledních dvou festivalech je téměř identická, přičemž většinu klientů tvoří muži ve věkovém rozmezí 30 až 60 let.

V lokalitě Berounska a Rakovnicka jsou terénními pracovníky systematicky monitorovány jak legální, tak nelegální akce, a to jak před samotným konáním událostí, tak i po jejich ukončení prostřednictvím klientů terénních služeb. V lokalitě Příbramska byla navázána spolupráce se dvěma hudebními kluby, kde se terénní práce soustředí na minimalizaci zdravotních rizik spojených s užíváním návykových látek. Návštěvníci klubových akcí jsou především ve věkové kategorii 16-30 let, přičemž nejčastěji užívanou látkou mezi nimi je alkohol, doplněný kombinacemi s dalšími látkami, jako jsou kanabinoidy a stimulanty.

V rámci programu CAS Nymburk organizace **Lexus** se v roce 2023 nepodařilo proniknout do nočního života v některých lokalitách a provést monitoring klubové scény. V lokalitě zatím zůstávají skryti také uživatelé nových trendy drog (HHC, Kratom). Během roku 2023 průběžně připravili tematické letáky a vizitky pro jednotlivé skupiny klientů. Předpokladem je namotivování těchto skupin k využití služeb centra. Letáky jsou jazykem, kterému klienti rozumí a je jim blízký. Získat větší přehled a proniknout do výše zmíněných skupin uživatelů zůstává jako úkol pro další rok. Podařilo se více proniknout k uživatelům alkoholu žijících na ulici. Je velmi běžné, že se jednotlivé cílové skupiny (alkohol, thc, drogy) v jednotlivých lokalitách prolínají a stávající klienti jsou nám tak dobrými pojiťky na klienty další.

Na Kolínsku a Kutnohorsku není situace užívání návykových látek v prostředí zábavy a nočního života zmapována.

Pokud jde o dospělou populaci v oblasti Kladno, zde působící adiktologické organizace ZSI Kladno neprovádí sledování situace v prostředí noční zábavy, neboť toto prostředí není v Kladně příliš výrazné. V tomto městě se nekonají festivaly a většina obyvatel z oblasti Kladna preferuje vyhledávat podobné zábavní aktivity v nedalekém hlavním městě.

Pokud jde o dětskou a dorostovou klientelu, navštěvují noční kluby především o víkendech, kde dochází k nadměrné konzumaci alkoholu. To se týká zejména dětí ve věku mezi 13 a 17 rokem. Užívání HHC bonbonů a marihuany se pak odehrává v soukromých prostorách. Na Kladně a okolí se nekonají letní studentské festivaly; akčnější děti odjíždějí do Prahy, zatímco ostatní se pohybují spíše utajeně a samy se potulují v temných zákoutích, například v nevyužívaných prostorech podniku Poldi Kladno, v přilehlých lesích a lesoparcích nebo na okraji sídliště.

1.3 Rizikové formy závislostního chování

Nejčastěji rizikově užívanou návykovou látkou je metamfetamin, dále pak buprenorfinové přípravky (Subutex, Suboxon), méně pak heroin a kokain. Převážně se jedná o nitrožilní užívání. V některých lokalitách Středočeského kraje se objevilo experimentování s látkou fentanyl ze skupiny opioidů (Hořovice, Kralupy nad Vltavou, Beroun, Praha-Východ).

V lokalitě Berounsko a Rakovnicko se dle terénního programu organizace **Magdaléna** převážně užívá metamfetamin. Dále bylo zaznamenáno zneužívání preparátů určených k substituci na opiátech (Suboxone, Subutex). Klienti adiktologických služeb tyto preparáty užívají převážně nitrožilně, což je velmi riziková forma užívání drog. Mimo to se v lokalitě nárazově objevuje užívání syntetických opioidů, především ve formě fentanylu (tzv. náplasti na bolest), a také dochází ke zneužívání léků na předpis.

V lokalitě Příbramsko a Praha Západ, je nejrozšířenější užívání pervitinu v kombinaci s alkoholem a THC. Fenomén polyvalentního užívání návykových látek lze pozorovat již v dlouhodobém horizontu několika let. U cílové skupiny je pozorováno užívání látek jako je GHB a různé medikamenty z řad psychofarmak.

Další lokalitou je Benešov a Praha východ. V této lokalitě je nejrozšířenější látkou metamfetamin, nejčastěji užíván nitrožilně, v časté kombinaci s THC a alkoholem. V průběhu sezóny je v tomto regionu široce rozšířeno užívání surového opia, které uživatelé buď kouří, aplikují injekčně, nebo připravují odvar. Tento fenomén je spojen s tím, že klienti získávají opium na makových polích, která jsou v této oblasti hojně rozšířena. Dalším trendem posledních let je stoupající zneužívání léčivých přípravků na předpis.

Obecně dochází k podceňování rizik u HHC, HHC-P a všech dalších legálních produktů z této řady, kratomu - vysoké procento mladistvých, které tyto látky běžně denně užívá.

Terénní programy a kontaktní centrum organizace **SEMIRAMIS** v Mladé Boleslavi nezaznamenaly potřebu cílové skupiny měnit návyky z hlediska typu užívaných látek. Záznamy o komunikaci s klienty (osobní složky) ukazují, že většina klientů upouští od rizikových vzorců chování minimálně v oblasti sdílení injekčního materiálu. Přestože vnímáme prostor pro kontaktování dalších osob ze skryté populace a mladých experimentátorů apod., můžeme říci, že je z pohledu pokrytí službami terciární prevence drogová scéna v Mladé Boleslavi dobře satureována.

V roce 2023 došlo k mírnému úbytku počtu klientů kontaktního centra organizace **Prostor plus**. Pravděpodobně z důvodu VTOS, či migraci v rámci ČR. Stejně jako v roce 2022 převážnou většinu cílové skupiny služby tvoří lidé užívající pervitin, dále buprenorfin, heroin a THC. Vzhledem k již tak velké vytiženosti kontaktního centra jsou nuceni nepřijímat osoby, které primárně užívají alkohol, ačkoliv někteří naši klienti postupně přechází z užívání jiných NL na alkohol. Populace klientů zestárla o rok – z průměrných 35 let na 36.

V roce 2023 tvořili 92 % klientely terénního programu převážně uživatelé nelegálních psychoaktivních látek, užívající tyto látky především nitrožilně. $\frac{2}{3}$ byli muži. Převládal počet uživatelů pervitinu – 91 klientů, oproti roku 2022 se jedná o nárůst o 22 %. 38 klientů užívalo v minulém roce buprenorfinové přípravky, v roce 2022 jich bylo 42. V roce 2023 vzrostl počet klientů užívajících primárně alkohol ze tří osob na 8. Ačkoli tyto klienti nejsou cílovou skupinou, jednalo se převážně o osoby bez přístřeší, se kterými byl navázán kontakt a dále byly zařazeny do projektu Terén bez střechy (Nový EU projekt P+ ke zprostředkování zdravotní péče lidem na ulici). Heroin užívali ve sledovaném roce 3 klienti, obdobně tomu bylo v roce 2022. Ve zprostředkovaném kontaktu odhadujeme celkem 70 osob jako v roce předešlém. Meziročně se zvyšuje průměrný věk klientů/tek – 38 let v roce 2023, 37 let v 2022, 35 let v 2021. To přisuzujeme stárnutí naší stávající klientely a obavám mladší generace uživatelů nelegálních psychoaktivních látek z kontaktu.

Ve službách následné ambulantní léčby organizace **ZSI Kladno** je zaznamenáno především zneužívání alkoholu, marihuany, pervitinu, stimulantů. Ve vyšší sociální třídě dochází často ke zneužívání kokainu, heroinu. V roce 2023 jsem byl zaznamenán mírný nárůst klientů s problémem patologického hráčství (gambling) – herny, sázení, nadužívání sociálních sítí, online hraní. Častými přidruženými problémy jsou pak sebepoškozování, poruchy příjmu potravy, problémové začlenění do sociálního prostředí, dluhové pasti, závislostní partnerské vztahy.

U dětské a dorostové populace byl zaznamenán vyšší nárůst látek s obsahem THC a CDB, Kratomu a HHC !!! Dále nárůst energetických nápojů a významně narostlo zneužívání léků - antidepressiva, tišící léky, tlumící léky - děti je shánějí na černém internetovém trhu, nárůst užívání lbalginu a benzodiazepaminů. Z hlediska nelátkových závislostí kleslo on-line sázení u dětí a dorostu (rodiče více kontrolují), ale výrazně se navýšil problém závislosti na PC hrách, u dětí ve věku 8- 13 let a závislost na sociálních sítích u dětí ve věku 14 - 17 let — děti nemají režim a pravidla, navíc jsou sociální sítě často jedinou možností, jak být ve spojení s vrstevníky a převyšují zdravou hranici připojení a možnosti být on-line. Vysoký nárůst užívání Kratomu a Extáze (v rámci společenských akcí). Dále se objevuje zneužívání HHC u dětí 16 - 19 let, které nakupují ve večerkách a u vietnamských obchodníků. Počet rizikových uživatelů ve věku 12-18 let v roce 2023 - 28 dětí.

1.4 Závislostní chování ve specifických skupinách a v sociálně vyloučených lokalitách

Terénní program **Magdalény** na *Berounsku a Rakovnicku* pracuje se skrytou populací lidí, kteří užívají drogy. Na malých městech se drogová scéna přesouvá z otevřeného prostoru ulice do soukromí bytů. Proto je mnoho klientů kontaktováno zprostředkovaně a skrze dobrou pověst programu získávají důvěru a službu osloví sami nebo jsou přivedeni do kontaktu již stálým klientem služby (využívání metody snow-ball). Snahou je s klienty služby vytvářet bezpečné prostředí, tak aby měli důvěru ve službu. Z toho důvodu jsou klienti navštěvováni především v jejich přirozeném prostředí. V rámci lokality *Příbramsko a Praha Západ* je práce ve vyloučených sociálních lokalitách především ve městě Příbram v prostorách velkokapacitních ubytoven. V této lokalitě je umístěn i fixpoint pro uživatele drog, kteří z určitých důvodů nechtějí likvidovat nebezpečný materiál u terénních pracovníků v rámci výměnného injekčního programu. Problematické uzavřené drogové scény se aktivně věnujeme a v lokalitě Dobříšska jsme během roku 2023 vyjednali spolupráci s městem v podobě získání zázemí v prostoru městské ubytovny, kde je skrytá drogová scéna. Nadále se věnujeme aktivnímu oslovování cílové skupiny skrze sociální sítě (facebook, instagram). Rovněž na *Benešovsku a Praze východ* je ve většině měst a obcí, kde terénní programy působí, je tzv. uzavřená drogová scéna. Klienti jsou často stabilizovaní po sociální stránce, tedy bydlí a pracují. Funguje tu tzv. sekundární výměna. Jeden klient poskytuje výměnný program zprostředkovaně pro tamní komunitu uživatelů. Za

klienty v rámci terénního programu se jezdí po předešlé telefonické domluvě. Potencionální klienty oslovují přes sociální síť formou depistáže. V tzv. mrtvých lokalitách je prováděn monitoring, tedy vyhledávání potencionálních míst, kde by se klienti mohli vyskytovat nebo si NL aplikovat a zde jsou pak ponechány samolepky s kontaktem na služby. Ve městech, je také využívána skvělá spolupráce s lékárnami, přes které probíhá distribuce tzv. bezpečných balíčků.

Služby organizace **Prostor Plus** standardně využívají klienti z řad etnické menšiny, především pak Romové.

Terénní pracovníci **ZSI Kladno** se v daném čase pohybují na předem určených místech ve městě Kladně, Stochově a Slaném, kde nabízejí zajištění základních sociálních potřeb, vyměňují injekční stříkačky, především za účelem zabránění šíření infekčních chorob, pakliže mají tito klienti zájem, seznamují je s možností využití dalších adiktologických služeb, tj. ambulantní péče, kdy na základě aktuálního stavu klienta je seznámen s možnostmi ambulantní léčby, ústavní léčby a následného doléčování v našich službách.

1.5 Somatická a psychiatrická komorbidita v souvislosti se závislostním chováním, včetně infekčních a dalších onemocnění

Adiktologické centrum, které provozuje AT ordinace na Mělníku a v Kolíně uvádí, že zhruba polovina všech klientů závislých na návykových látkách trpí souběžně dalším duševním onemocněním. Tato onemocnění jsou často ve fázi užívání překryty symptomy souvisejícími s užíváním, a tak bývají diagnostikovány pozdě. Nejčastěji se jedná o úzkostné poruchy, depresivní poruchy nálady, ADHD, schizofrenii, bipolární poruchu a poruchy příjmu potravy. Somatická komorbidita je běžně rozšířena jak u uživatelů alkoholu, tak uživatelů drog.

Terénní programy a kontaktní centra organizace **Magdaléna** aktivně nabízí možnost testování na infekční nemoci HIV, HCV, HBV, Syfilis) pomocí screeningových testů. V případě reaktivního výsledku nabízí doprovod do návazných zařízení na konfirmační test a případné zahájení léčby.

V regionu *Berounsko a Rakovnicko* se v roce 2023 zvedl zájem o testování i v řadách veřejnosti. U klientů se setkávají s duálními diagnózami. V rámci služeb jsou klienti edukováni o bezpečnějším užívání drogy tak, aby se snížilo riziko somatického poškození. Nicméně i přesto jsou klientů sledovány somatické komplikace, nejčastěji abscesy a další poškození žilního systému. Častou somatickou komplikací jsou onemocnění jater z nadměrného užívání alkoholu. Řešíme nedostatek zubních lékařů dostupných pro naše klienty.

Na *Příbramsku a Praze Západ* především v ambulantní službě kontaktního centra klienti reagují na nabídku služby testování na infekční nemoci a daří se tak držet protestovanost u více než 40% klientů. V rámci terénního programu naráží na finanční nedostupnost testů ze slin, které jsou pro terénní program velmi praktické. U klientů pozorují zvýšenou psychickou zátěž a častější výskyt psychiatrických diagnóz. Nejčastěji s klienty řeší mírné žilní problémy v podobě abscesů či počínajících flegmon. Další oblastí zdravotních obtíží jsou kožní problémy, kdy naráží na nedostačující kapacitu dermatologů v lokalitě Příbram.

Na *Benešovsku a Praze východ* se u klientů služeb přibývá komorbidita. V posledním roce objevují větší zdravotními problémy, zejména chronické rány, které vznikají důsledkem dlouhodobého injekčního užívání návykových látek. Nejvíce těchto klientů se objevuje v Kontaktním centru. Snahou je tedy stále je edukovat o zásadách HR, díky kterým je možné těmto zdravotním problémům do jisté míry předejít. V souvislosti se zvýšeným výskytem zmíněných zdravotních problémů vnímají nedostatek zdrav. zařízení v oblasti dermatologie a chirurgie v Benešově a okolí.

Velká část klientely našich nízkoprahových služeb organizace **Prostor plus** se potýká s duální diagnózou, tedy s adiktologickým problémem v kombinaci s duševní nepohodou/psychiatrickou diagnózou. Provádí také testy na infekční nemoci VHB, VHC, HIV a syfilis. Nabízené testy klientům kontaktního centra a terénních programů jsou orientační z kapilární krve. V případě reaktivního testu odkazují a doprovází na přetestování z plné krve do IKEMu, kde je navázána velmi kvalitní a vstřícná spolupráce - termínově, nízkoprahovým přístupem a okamžitým nasazením léčby v případě pozitivních výsledku. Většinu klientů podporují v léčbě od počátku do konce, včetně pravidelných asistencí na kontroly do IKEM. Někteří klienti si přejí pouze první asistenci, pak již jsou sami kompetentní. V rámci dalších asistencí do zdravotních zařízení se jednalo převážně o oddělení chirurgie, neurologie, HIV poradnu a zmíněný IKEM.

ZSI Kladno spolupracuje s klienty, kteří řeší závislost na návykových látkách, zároveň s tím je u nich často diagnostikováno i psychiatrické onemocnění – poruchy osobnosti, ADHD, úzkostné poruchy, maniodepresivní stavy,

sebevražedné sklony, sebepoškozování, schizofrenie a další. Klienti od zařízení získávají terapeutickou pomoc ve všech oblastech, kde ji potřebují, psychiatrickou péči si zajišťují sami, v případě, že tomu tak není, je zařízení schopno poskytnout seznam kontaktů, kam se mohou klienti obrátit. Terapeutický tým spolupracuje s psychiatry, pedopsychiatry či dětským psychologem. V současné době klienty na infekční onemocnění netestují.

Infekční uživatele mezi dětmi a dorostem nejsou zaznamenáni. Zdravotní komplikace u dětské a dorostové klientely se objevuje následující: toxická psychoza, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, depresivní a úzkostné stavy, emoční nestabilita, hyperaktivita, ADHD, poruchy nálad, poruchy osobnosti, hraniční porucha osobnosti, obsedantně kompulzivní porucha, neuroticismus, sociální fobie, separační úzkosti, disocialní a agresivní chování.

1.6 Předávkování návykovými látkami

V roce 2023 byly ve Středočeském kraji zaznamenány poskytovateli adiktologických služeb následující případy předávkování, některé z nich dokonce s následkem smrti.

Organizace **Magdaléna** v rámci terénních programů (TP) nezaznamenala žádné případy předávkování s následkem smrti. TP Berounsko a Rakovnicko eviduje pouze předávkování opiáty, které neskončilo úmrtím klienta, eviduje ale úmrtí v důsledku somatických problémů způsobených nadměrným užíváním alkoholu. TP Příbramsko a Praha Západ eviduje sebevraždy a sebevražedné jednání z řad cílových skupin uživatelů návykových látek. U klientů léčebných programů (terapeutická komunita, následná péče, ambulance) je zaznamenáno častější předávkování u mladistvých, nejčastěji se jedná o kombinaci nadužití předepisovaných psychoaktivních léků v kombinaci s alkoholem, případně HHC.

Organizace **ZSI Kladno** zaznamenala několik případů předávkování. V jednom případě s následkem úmrtí, kdy se jednalo o mladého muže ve věku 21 let - kombinace metamenfatimu a Dextrometorfanu s alkoholem. Dále zaznamenala předávkování s následnou hospitalizací na dětské JIP Kladno - Kratom 2x, alkohol 9x, Ibalgin 2x. Předávkování proběhlo za rok 2023 u 11 dětských klientů, jednalo se buď o plánovaný nebo demonstrativní pokus o sebevraždu. V souvislosti s tímto tématem řeší v jiné službě OSP enormní nárůst dětí s psychickými problémy vztahující se k potřebám sebepoškozování, pokusy o sebevraždu nebo s dětmi, které denně přichází s těmito klienty do styku. V roce 2023 jsme řešili krizovou intervencí i s následnou terapií u dětí, která byly svědky u jiných dětí užití vysoké dávky léků na ADHD, v jiném případě zneužití Ibalginu a podobně. Kombinace nejčastější alkohol (vodka) a léky (BZD a anitdepresiva). Další kombinace kratom - alkohol – nikotin.

1.7 Sociální situace v souvislosti se závislostním chováním

Sociální situace u klientů adiktologických služeb je velmi často nepříznivá či jsou zaznamenány zhoršující se tendence. Mnoho klientů je zadluženo, má problémy s udržení se v zaměstnání, nebo o něj již přišlo. Stejně tak je tomu i s bydlením, mnoho klientů ztrácí bydlení a propadá tak bezdomovectví.

Organizace **Lexus a SEMIRAMIS** zprostředkovávají kontakt za účelem lepší sociální stabilizace v indikovaných situacích, kdy zakázka klientů přesahovala možnosti poskytovaných služeb, s občanskými, dluhovými či právními poradnami (jednalo nejčastěji o Respondeo z.s. a Luma z.s.).

U klientů terénních programů organizace **Magdaléna** je sociální situace často nepříznivá. Řeší se zadlužení, ztráta bydlení z důvodu neschopnosti platit vysoké částky za energie a přijetí životního stylu osoby bez přístřeší a s tím spojené přestupky či páchaní drobné majetkové kriminality. Díky neexistenci dostupného bydlení či modelu housing first klienti ztrácejí motivaci pro změnu v oblasti svého užívání návykových látek. Další nepříznivou sociální situací je nezaměstnanost a s tím spojená úplná ztráta základních sociálních dovedností, které jsou pro úspěšný vstup na trh práce potřebné. V uplynulém roce se zvýšila poptávka klientů nebo osob z řad široké veřejnosti po potravinové pomoci. Klienti služeb žijí často tzv. na okraji společnosti a díky negativním vlivům, jako je užívání návykových látek, bezdomovectví, zdravotní problémy atd. je pro ně těžké zařadit se zpět do většinové společnosti. Snahou je tedy klienty motivovat a nacházet s nimi možnosti, jak se stabilizovat i v těchto nepříznivých podmínkách. V našem kontaktním centru klientům nabízíme tzv. Tréninkové zaměstnávání a v tomto roce také nový program ve spolupráci s městem Benešov. Jedná se o nízkoprahový legální příjem, kdy klienti za okamžitou odměnu uklízejí veřejná prostranství města.

Podle organizace **Prostor plus** je situace klientů je různá, ale u mnohých má zhoršující se tendence. Nedostatek obdobných služeb v lokalitě, či alespoň služeb indikovaných pro osoby bez přístřeší, byl v roce 2023 tristní. Obzvláště v zimních měsících (Kolín nemá noclehárnu, ubytovny jsou plné) bylo mnoho klientů ve velmi náročných životních situacích. V lokalitě chybí možnosti dostupného bydlení/ubytování, což generuje další osoby bez přístřeší. V roce 2023 zaznamenali úmrtí několika klientů – celkem 6 osob. Ta mohla souviset s jejich dlouhodobě se zhoršující sociální a zdravotní situací (neléčené AIDS, selhání orgánů, mozkové příhody, sebevražda, infarkt), a také faktem, že zdravotnická zařízení (i další subjekty) mnohdy dotyčné odmítala, a to i ve zdravé a život ohrožujících situacích.

Dospělí klienti našich služeb organizace **ZSI Kladno** často řeší dluhové zatížení, rodinné či partnerské vztahy, zaměstnání – jak se udržet v současném zaměstnání, popř. hledání nového zaměstnání. Organizace poskytuje poradenství a zároveň spolupracuje se sociálními pracovníky OSPOD, PPP a SPC. U dětské a dorostové klientely je ojediněle řešeno náhradní bydlení pro ohrožené děti - např. internátní ubytování, stylový dům pro matky s dětmi. V roce 2023 je nárůst dětí z Dětských domovů (o 5 více než loni).

1.8 Nové psychoaktivní látky

Mezi dospělými klienty služeb je struktura užívaných látek poměrně ustálená a neměnná. Nové psychoaktivní látky jsou zaznamenány spíše v omezené míře. Jedná se zejména o volně dostupné látky, jako je kratom, HHC či nikotinové sáčky.

Podle organizací **Lexus a SEMIRAMIS** nové drogy užívají především mladiství experimentátoři. Běžně rozšířené jsou HHC, Kratom, nikotinové sáčky, vapa a podobné přístroje. Lokálně dochází ke zneužívání medikamentů (Xanax, Neurol).

Velký zájem o tyto látky je zejména v mladší populaci. Organizace **Magdaléna** zaznamenává v rámci TP Příbramsko a Praha Západ u mladistvých osob zvýšené užívání syntetických kanabinoidů. Stejně tomu je i v rámci programů primární prevence, kdy mezi žáky 2. stupně ZŠ, studenty SŠ a klienty NZDM je zaznamenán velký zájem o nové druhy kanabinoidů (HHC, THC-P, HHC-O, THC-PO, HHC-P, THC-V) a kratom.

V roce 2023 zaznamenala organizace **Prostor plus** v rámci programů primární prevence zvýšený zájem o programy s adiktologickým tématem se zaměřením především na současné trendy, a to nové typy elektronických cigaret a tabákových či nikotinových sáčků, nápoje Prime, kratom apod. Chybí zejména srozumitelná komunikace od školy k dětem a rodičům – např. najít vhodný přírůstek pro: „vedle všeho, co Prime obsahuje, je v něm stejně kofeinu jako ve 3 kávách, a to přece dítěti nedáte vypít najednou?“

U dětské a dorostové klientely eviduje **ZSI Kladno** nové formy užívání nikotinu, modifikované modely marihuany. Stále se objevují nové stimulační nebo utlumující čaje a „bylinkové“ nápoje, produkty s CBD. Nejčastější je zneužívání čaje Kratom a nových energetických nápojů.

1.9 Drogová kriminalita a kriminalita spojená s dalším závislostním chováním

Jednání postihující drogovou kriminalitu je v rámci trestního zákoníku popsáno v 6 skutkových podstatách trestných činů. Největší podíl v realizovaných případech zaujímá právní kvalifikace nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 trestního zákoníku (odst. 1-3), a to ve formě poskytnutí OPL jiné osobě (tzv. distribuce) nebo samotné výrobě OPL.

2023	
REALIZACE	378
PACHATELÉ/NEZNÁMÍ	430/19
Metamfetamin (g)	3280
Pseudoefedrin (g)	3000
Cannabis (g)	40880
Cannabis (ks)	1180

Pěstírny	32
Varny	13
Extáze (g)/tablety	28/824
Kokain (g)	32
Fentanyl (náplast-ks)	4

Rok 2023 byl ve vztahu k předešlým rokům, co se týká počtu zrealizovaných případů drogové trestné činnosti a jejich pachatelů v podstatě shodný.

Nadále zůstává trend v oblíbenosti omamných a psychotropních látek v podobě nejvíce rozšířených drog, kterými jsou konopí zpracované jako marihuana a syntetická psychotropní látka metamfetamin. U těchto drog je výroba uskutečňována převážně v domácích podmínkách, kdy dochází k pěstování rostlin konopí v pěstebních stanech případně upravených prostorách v bytech či rodinných domech. Stejně tak výroba metamfetaminu je prováděna za použití nejzákladnějšího laboratorního vybavení a uskutečňované chemické reakce jsou prováděny v bytech, rodinných domech, případně volně v přírodě. Drogová trestná činnost je druhem trestné činnosti, která je navenek latentní, bez přímého oznámení bezpečnostním složkám, a proto je policejním orgánem převážně vyhledávána. Z tohoto důvodu je většina pachatelů těchto deliktů známá. Neznámí pachatelé jsou v rámci případů registrovaných ve Středočeském kraji převážně u skutků, které se týkají zasílání poštovních zásilek se skrytým obsahem drog do věznic. Jsou rovněž časté případy, kdy dochází k pronášení zakázaných látek do věznic přes návštěvy odsouzených, či samotnými odsouzenými poté, kteří se vrací za brány věznic z nestřežených pracovišť. Opětovně byl zaznamenán výskyt většího počtu případů protiprávního jednání v souvislosti omamnými a psychotropními látkami při probíhajícím hudebním festivalu Let it Roll na milovickém letišti. Nejméně ve třech případech došlo k úmrtí osob v důsledku intoxikace OPL, avšak v souběhu s dalším nepříznivým faktory v podobě alkoholu nebo jiné zdravotní komplikace.

V počtu realizovaných případů a zadržených pachatelů je Středočeský kraj opětovně na druhém místě v rámci České republiky.

Mezi nejzatíženější územní odbory v počtu realizovaných drogových případů a stíhaných pachatelů v roce 2023 jsou ÚO Mladá Boleslav, Kladno a dále Nymburk, Beroun a Kolín.

1.10 Nové trendy a fenomény

U dospělé populace se jedná o fenomény, které byly již ve zprávě zmíněny v předchozích kapitolách. Jsou jimi zvyšující se užívání alkoholu u uživatelů návykových látek, a to buď v kombinaci, anebo místo obvykle užívané návykové látky ke zmírnění odvykacích stavů. S nadměrným užíváním alkoholu je spojen další trend, a to zhoršující se zdravotní stav uživatelů návykových látek. Ten však je způsoben nejen alkoholem, ale i mnoha jinými faktory, jako např. injekční užívání, zhoršující se sociální situace, bezdomovectví apod. Nadále pokračujícím trendem je zhoršující se psychický stav a nárůst klientů s duální diagnózou.

Významnější trendy jsou zaznamenávány u mladé části populace, zejména mladiství a děti mají zájem o nové věci, zejména jestliže jsou volně dostupné bez příslušné regulace. Velkým fenoménem u dětí je nadužívání moderních technologií a elektronických zařízení.

K novým trendům a fenoménům uvádějí organizace poskytující adiktologické služby následující informace.

Laxus - V loňském roce jsme se opět v rámci nízkoprahového zařízení pro děti a mládež častěji setkávali s užíváním návykových látek jako prostředkem k úniku od stresu, tíživé situace. Toho, že se dítě nebo mladistvý „necítí dobře“. Častým motivem je také opora při řešení situací, které aktuálně vnímá jako stresové (hádky s vrstevníky, test ve škole, rozhovor s pedagogem). Ačkoliv dříve tyto situace daní mladiství nevnímali jako stresové. Na 2. stupni základních škol se velmi často setkáváme s experimenty s kratomem nebo tzv. „vapíky“. Experimenty jsou vedeny především zvědavostí a dostupností této látky. Pro žáky je obtížné nahlédnout škodlivost, opět s ohledem na velkou dostupnost prodeje a všeobecně nízkou informovanost. Pokud můžeme soudit z kontaktu s klienty nízkoprahového zařízení pro

děti a mládež v této skupině stále převládá užívání klasických cigaret a marihuany. V poslední době se prosazují na úrovni experimentu i další konopné deriváty jako je např. HHC, HHCp. S užíváním nikotinových sáčků se setkáváme pouze ojediněle, což je z našeho pohledu dáno tím, že klienti mají užívání cigaret spojeno se společenským rituálem (kontakt/rozhovor s přáteli), kam jim cigareta „sedí“ lépe, než nikotinové sáčky. U žáků na prvním stupni jsou stále aktuální energetické nápoje či nápoj PRIME.

Výrazněji, než v předchozím období napříč službami rezonovala témata z oblasti duševního zdraví. Spolu s klienty jsme se sice nadále potýkali s důsledky tzv. covidového období, které zapříčinilo změny nejen mezi adiktologickými klienty, ale ty se i nyní zásadně dotýkají školních tříd a vztahů mezi žáky. S tzv. covidovými kolektivy jsme se věnovali komunikaci, spolupráci, ale také jsme pracovali např. s úzkostmi, psychohygienou jako nástrojem sebepečce. Nebývale aktuální se stalo na konci kalendářního roku i téma bezpečí a ztráty.

U nelátkových závislostí u dospělé populace se nejčastěji jedná o on-line formu hazardu: především sázky – firmy Tipsport, Synot..., ale také on-line výherní automaty.

Magdaléna - U klientů pozorujeme trend, který byl v roce 2023 napříč společnostmi, zvýšené užívání HHC u mladistvých, velké podceňování jeho škodlivosti jak u samotných uživatelů, tak u rodičů (což souviselo s legálním prodejem a možností koupit v prodejních automatech i ve formě např. gumových medvídků).

Dlouhodobě stoupající počet lékových závislostí (převážně iatrogenní).

Celkem běžné je ve společnosti užívání kratomu, které klienti dlouhodobě vnímají jako velmi málo rizikové.

Prostor Plus - Kromě prohlubujícího se zhoršení sociální situace a zdravotního stavu klientely KC a TAP jsme v regionech dopadu našich adiktologických služeb v roce 2023 nepozorovali žádné výrazné nové trendy.

ZSI Kladno - U dorostové a dětské klientely evidujeme významný nárůst zájmu o alternativní formy tabákových výrobků – zejména nikotinové sáčky, Elf Bary. Dále o volně dostupné léky na zklidnění - Persen, Lavkan. Sedalia, Sedatif

Zvýšený zájem o volně dostupné produkty: HHC, CBD, Kratom. Zvyšuje se problematika sebepoškozování a poruchy příjmu potravy. Rodiny si stěžují na výrazný čekací doby – až nedostupnost – péče dětských psychiatrů nedostatečná sítí klinických psychologů a dětských psychoterapeutů.

U dospělé populace nové trendy a fenomény nezaznamenáváme.

2 Koordinační mechanismy politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

2.1 Krajské zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí

2.1.1 Krajský protidrogový koordinátor

- Jméno: Bc. Hana Šulcová
- Kontaktní údaje: sulcovah@kr-s.cz, tel. 257 280 664
- Vykonává funkci KPK od: 1. 5. 2024
- Zařazení ve struktuře úřadu kraje: oddělení prevence kriminality, Odbor bezpečnosti a krizového řízení
- Přímý nadřízený (*jméno, funkce*): Mgr. Michal Kobzáň, vedoucí oddělení prevence kriminality
- Výše pracovního úvazku KPK: 1,0
- Další agendy vykonávané KPK (*jaké?*): žádné
- Změny v r. 2023 (*změna postavení, zařazení KPK, změna úvazku apod.*): V průběhu roku 2023 nedošlo k žádným změnám. Funkci krajského protidrogového koordinátora vykonával Mgr. Michal Kobzáň. V 1. pololetí roku 2024 v době psaní této zprávy došlo k personální změně na pozici krajského protidrogového koordinátora. Od 1. 2. 2024 do 1. 5. 2024 byla pozice neobsazena a agenda vykonávána vedoucím oddělení prevence kriminality.

2.1.2 Krajská komise pro politiku v oblasti závislostí

- Název komise: **Krajská komise pro oblast závislostí**
- Vznik krajské komise (*rok*): 2020
- Zařazení komise (*např. poradní orgán hejtmanky, poradní orgán Rady*): Komise je poradním orgánem hejtmanky Středočeského kraje.
- Komise se zabývá problematikou:

alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne
- Počet jednání komise v r. 2023: 4 jednání
- Nejdůležitější projednávaná témata v roce 2023: Problematika hazardního hraní – záměr SČK omezit dotace obcím, na jejichž území jsou provozovány hazardní hry. Problematika financování adiktologických služeb a dále aktuální situace v adiktologických službách, aktuální situace v oblasti drog z pohledu policie ČR, efektivní přístupy k primární prevenci užívání návykových látek, aktuální informace z jednání RVKPP, aktuální témata z oblasti prevence kriminality, aktuální témata z oblasti primární prevence rizikového chování dětí a mládeže, aktuální témata z poradny drogové prevence ve vězeňských službách, organizace a hodnocení Středočeské adiktologické konference, vzdělávání místních protidrogových koordinátorů.
- Změny v r. 2023 (*rozšíření/zánik členství, změna statutu apod.*): Změny členů komise na základě personálních změn v zastoupených organizacích. Uvedené složení krajské komise je k datu 31. 12. 2023.

tabulka 2-1: Složení krajské komise pro politiku v oblasti závislosti

Instituce	Sekce/odbor/oddělení	Funkce v instituci
Krajský úřad Středočeského kraje	OBŘ/Oddělení prevence kriminality	Vedoucí oddělení
Krajský úřad Středočeského kraje	OBŘ/Oddělení prevence kriminality	Krajský protidrogový koordinátor
Krajský úřad Středočeského kraje	OBŘ/Oddělení prevence kriminality	Manažerka prevence kriminality
Krajský úřad Středočeského kraje	ŠKS/Oddělení koncepce a rozvoje školství	Krajská školská koordinátorka prevence
Krajský úřad Středočeského kraje	SOC/Oddělení koncepce a metodiky sociálních služeb	Vedoucí oddělení
Krajský úřad Středočeského kraje	ZDR/ oddělení správy zdravotní péče	Odborná referentka zdravotní péče
Město Hořovice	Odbor sociálních věcí, zdravotnictví a školství	Koordinátor KPSS, protidrogový koordinátor, manažer prevence kriminality
Krajské ředitelství Policie Středočeského kraje	2. oddělení obecné kriminality	Vedoucí
Probační a mediační služba	Středisko Benešov	Probační úředník
Adiktologické centrum, s.r.o.	Adiktologické služby	Jednatel
LSA Partners	Adiktologické služby	Ředitel
Magdaléna, o.p.s.	Adiktologické služby	Ředitelka
Prostor Plus, o.p.s.	Adiktologické služby	Ředitel
ZSI Kladno	Adiktologické služby	Ředitelka

2.1.3 Další komise, které se zabývají otázkami politiky v oblasti závislosti

Uveďte, zda jsou v kraji zřízeny další komise, které se politiky v oblasti závislosti dotýkají. Pokud jsou takové komise zřízeny, uveďte informace ke každé komisi.

- Název komise: Krajská pracovní skupina prevence kriminality
- Účel a zaměření komise: Prevence kriminality, závislosti pouze okrajově, a to ve smyslu potenciálního kriminogenního faktoru.
- Počet jednání komise v r. 2023: 4 jednání
- Nejdůležitější projednávaná témata ve vztahu k politice v oblasti závislosti v r. 2023: Pravidelné reporty o situaci v oblasti závislosti, financování politiky v oblasti závislosti, realizované projekty a aktivity.

2.1.4 Pracovní skupiny politiky v oblasti závislosti

Uveďte, zda jsou v kraji zřízeny pracovní skupiny pro různá témata politiky v oblasti závislosti nebo specifické otázky politiky v oblasti závislosti. Pokud jsou takové pracovní skupiny zřízeny, uveďte informace ke každé pracovní skupině.

Ve Středočeském kraji jsou zřízeny 4 stálé pracovní skupiny, které jsou pracovními a poradními orgány Krajské komise pro oblast závislosti.

- Název skupiny: **Pracovní skupina pro harm reduction**
- Skupina je: ☒ stálá ☐ ad-hoc
- Rok vzniku: 2021
- Pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu	☐ ano	☒ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☐ ano	☒ ne
nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☐ ano	☒ ne

digitálních závislostí
psychoaktivních léků

☐ ano
☐ ano

☒ ne
☒ ne

– Počet jednání v r. 2023: 1

- Stručný popis činnosti pracovní skupiny (*činnost, ke které byla zřízena a nejdůležitější úkoly/témata, kterými se ve sledovaném roce zabývala*): Pracovní skupina se primárně zabývá problematikou nelegálních drog. Minimálně v informativní rovině reaguje na nové trendy a potřeby také v problematice alkoholu a zneužívání léků. Zabývá se otázkou udržitelnosti HR programů, změnami v oblasti poskytování služeb, klientské oblasti a nutnosti personální a finanční stabilizace a posílení programů.

Projednávanými tématy v roce 2023 byly aktuální trendy v oblasti harm reduction, aktuální situace v adiktologických službách a personální zajištění služeb (možnosti a zkušenosti zejména v oblasti náboru zaměstnanců). Dále jsme se zabývali změnami v dostupnosti a kvalitě pervitinu na regionálních scénách (zejména Mladoboleslavsko), zkušenostmi s novými HR prvky (stříkačky Selfinject), návaznosti HR služeb na další programy – otevření denního centra pro osoby bez přístřeší v Kolíně). Sdílení zkušeností proběhlo také v oblasti práce s Fixpointy a jejich instalací.

- Změny v pracovních skupinách v r. 2023 (*rozšíření/zánik členství, změna statutu, vznik/zánik skupiny apod.*):

tabulka 2-2: Složení krajské pracovní skupiny

Instituce	Sekce/odbor/oddělení	Funkce v instituci
SEMIRAMIS, z. ú.	Adiktologické služby	Vedoucí kontaktního centra a terénních programů
ZSI Kladno, p. o.	Adiktologické služby	Vedoucí adiktologických programů pro dospělé
Prostor plus, o. p. s.	Adiktologické služby	Vedoucí kontaktního centra
Magdaléna, o. p. s.	Adiktologické služby	Odborný ředitel terciární prevence
Lexus z.ú.	Adiktologické služby	Vedoucí Centra adiktologických služeb Nymburk

– Název skupiny: **Pracovní skupina pro léčbu a resocializaci**

– Jde o: ☒ stálou skupinu ☐ ad-hoc skupinu

– Rok vzniku skupiny: 2021

– Pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabáku	☒ ano	☐ ne
nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
jiné nelátkové závislosti	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

– Počet jednání v r. 2024: 0

- K osobním jednáním v minulém roce nedošlo v jediném případě. Komunikace členů skupiny probíhala telefonicky a prostřednictvím e-mailu, především v období, kdy došlo ke změnám v poskytovaných službách, či jejich výpadku v konkrétním regionu. Důvodem absence osobního kontaktu byla i skutečnost, že v průběhu docházelo ke změnám členů pracovní skupiny. Jako předsedkyně zmíněné skupiny jsem pracovala spíše samostatně, k výměně informací pak docházelo při osobních setkáních na KUSK. I v letošním roce budou nadále pokračovat osobní setkání s poskytovateli adiktologických služeb přímo v terénu. Při těchto příležitostech se pokusíme o navázání úzké spolupráce a rozšíření možností poskytovaných služeb.

- *Stručný popis její činnosti:*
- Pracovní skupina pro léčbu a resocializaci je skupina odborníků ze stěžejních organizací, které se problematice léčbě a resocializace věnují, tato pracovní skupina byla zřízena při Krajské komisi pro oblast závislostí, aby na její jednání připravovala podklady a data z terénu a odborně se vyjadřovala k tématům a problémům, která jsou na KPK řešena. Přináší praktické poznatky z každodenní praxe, včetně problematických oblastí péče, na které je nutné se zaměřit, poskytují statistické údaje a odborná stanoviska.
- Ve sledovaném období se pracovní skupina zabývala:
 - možností rozšíření adiktologických služeb v některých oblastech regionu Středočeského kraje, kde tyto zcela chybí, popř. rozšíření služeb tam, kde je vysoká poptávka klientů, kterou nelze uspokojit
 - vznikem opatření v souvislosti s výskytem nových „trendů“ na drogové scéně, rozšíření informací pro veřejnost
 - hrozbami běžně dostupných omamných látek, nastavení limitů, aby nedocházelo k jejich zneužívání a zhoršila se dostupnost především nízkým věkovým skupinám

tabulka 2-3: Složení krajské pracovní skupiny

Instituce	Sekce/odbor/oddělení	Funkce v instituci
Krajský úřad Středočeského kraje	ZDR/ oddělení správy zdravotní péče	Odborná referentka zdravotní péče
PN Kosmonosy	Adiktologické služby	Náměstkyně ředitele pro LP
Adiktologické centrum, s.r.o.	Adiktologické služby	Jednatel společnosti
ZSI Kladno	Adiktologické služby	Ředitelka organizace
Lexus, z. ú.	Adiktologické služby	Vedoucí centra
Magdaléna, o.p.s.	Adiktologické služby	Ředitelka organizace

- Název skupiny: **Pracovní skupina pro primární prevenci, koordinaci a vzdělávání**
- Skupina je: ☒ stálá ☐ ad-hoc
- Rok vzniku: 2021
- Pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☐ ano	☒ ne
- Počet jednání v r. 2023: 2
- Stručný popis činnosti pracovní skupiny (*činnost, ke které byla zřízena a nejdůležitější úkoly/témata, kterými se ve sledovaném roce zabývala*): Pracovní skupina je složena z odborníků z organizací realizujících programy primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na školách Středočeského kraje. Byla zřízena za účelem projednávání problematiky a aktuálních trendů v oblasti primární prevence a vzdělávání, dále za účelem přípravy podkladů a odborných stanovisek pro Krajskou komisi pro oblast závislostí. Zabývá se také problematikou financování programů primární prevence, zejména podává návrhy na úpravu dotačního programu Fondu prevence.

Mezi nejdůležitější projednáváná témata v roce 2023 patřily aktuální trendy na základních a středních školách, zejména hojně rozšířené volně dostupné návykové látky, nárůst případů sebepoškození, sebevražd a duševních potíží u mladých lidí, dále sdílení aktuálních informací z oblasti primární prevence na základě výsledků hodnotících dotazníků v Systému evidence preventivních aktivit škol (SEPA) za školní rok 2021/2022, informace z MŠMT, pozvánky na vzdělávací akce hrazené z rozpočtu kraje, odkazy na metodiky, webové stránky, krizové linky a další užitečné podpůrné materiály využitelné pro práci s třídními kolektivy v oblasti školské prevence.

- Změny v pracovních skupinách v r. 2023 (rozšíření/zánik členství, změna statutu, vznik/zánik skupiny apod.):

tabulka 2-4: Složení krajské pracovní skupiny

Instituce	Sekce/odbor/oddělení	Funkce v instituci
Krajský úřad Středočeského kraje	Krajský úřad Středočeského kraje/odbor školství	Krajská školská koordinátorka PPRCH
Cesta integrace, o.p.s.	Centrum primárních programů	Vedoucí Centra primárních programů
Magdaléna, o.p.s.	Adiktologické služby	Odborná ředitelka prevence a vzdělávání
SEMIRAMIS, z. ú.	Adiktologické služby	Odborná ředitelka
Prostor Plus, o.p.s.	Centrum primárních programů	Vedoucí Centra primární prevence
ZSI Kladno, p. o.	Adiktologické služby	Ředitelka

- Název skupiny: **Pracovní skupina pro financování**
- Skupina je: ☒ stálá ☐ ad-hoc
- Rok vzniku: 2021
- Pracovní skupina se zabývá problematikou:

alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne
- Počet jednání v r. 2023: 3
- Stručný popis činnosti pracovní skupiny (činnost, ke které byla zřízena a nejdůležitější úkoly/témata, kterými se ve sledovaném roce zabývala):
- Změny v pracovních skupinách v r. 2023 (rozšíření/zánik členství, změna statutu, vznik/zánik skupiny apod.):

tabulka 2-3: Složení krajské pracovní skupiny

Instituce	Sekce/odbor/oddělení	Funkce v instituci
Magdaléna, o.p.s.	Adiktologické služby	Vedoucí projektové kanceláře
Krajský úřad Středočeského kraje	OBŘ/Oddělení prevence kriminality	Krajský protidrogový koordinátor
Krajský úřad Středočeského kraje	SOC/Oddělení koncepce a metodiky sociálních služeb	Vedoucí oddělení
Krajský úřad Středočeského kraje	SOC/Oddělení ekonomiky v sociální oblast	Finanční referent
Krajský úřad Středočeského kraje	ZDR/Oddělení ekonomicko investiční - majetkové	Vedoucí oddělení
Lexus, z.ú.	Adiktologické služby	Ředitel organizace
ZSI Kladno, p. o.	Adiktologické služby	Ředitelka organizace
Prostor plus, o.p.s.	Adiktologické služby	Projektový manažer

2.1.5 Spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na krajské úrovni

Na krajské úrovni probíhá spolupráce zainteresovaných subjektů formalizovaným způsobem především prostřednictvím jednání Krajské komise pro oblast závislostí, jejíž členové jsou zástupci příslušných odborů krajského úřadu a zástupci dalších institucí viz bod 2.1.2, dále pak prostřednictvím pracovních skupin Krajské komise pro oblast závislostí. V neformalizované podobě probíhá spolupráce v podobě kontaktů, konzultací jednání apod. dle aktuální potřeby, zejména krajského protidrogového koordinátora (zařazen na Odboru

bezpečnosti a krizového řízení) s krajskou školskou koordinátorkou prevence (zařazena na Odboru školství, mládeže a sportu – oddělení koncepce a rozvoje školství), dále pak se zástupci odboru sociálního a odboru zdravotnictví a odboru kanceláře hejtmanky.

Úzká spolupráce probíhá zejména s neziskovými organizacemi, které poskytují adiktologické služby a realizují programy primární prevence ve Středočeském kraji. A to jak ve formalizované podobě pravidelných jednání komise a pracovních skupin, tak i v neformalizované podobě při řešení aktuálních potřeb a problémů. Mezi další spolupracující instituce patří Policie ČR, Probační a mediační služba a dle potřeby Krajská hygienická stanice.

Nejdůležitějšími projednávanými tématy v roce 2023 bylo financování adiktologických služeb, navýšení kapacit sítě ambulantních služeb, volně dostupné návykové látky, omezení hraní hazardních her ve Středočeském kraji.

2.2 Místní zajištění koordinace politiky v oblasti závislostí

- Počet obcí s rozšířenou působností v kraji: **26**
- Počet obcí s rozšířenou působností, ve kterých je zřízena pozice místního protidrogového koordinátora (MPK), příp. ustanovena kontaktní osoba: **26**
- Obce s rozšířenou působností, kde nejsou MPK nebo určeny kontaktní osoby (vyjmenujte): **0**
- Další obce v kraji, kde jsou případně ustanoveni MPK (vyjmenujte): **0**
- Počet obcí s platným koncepčním dokumentem upravujícím politiku v oblasti závislostí: **14**
- Obce s tímto platným koncepčním dokumentem (vyjmenujte): **Benešov, Beroun, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vltavou, Mělník, Mladá Boleslav, Neratovice, Příbram, Sedlčany, Vlašim, Votice**
- Počet obcí, které zpracovaly Zprávu o realizaci politiky v oblasti závislostí v předchozím roce: **5**
- Obce, které zpracovaly Zprávu o realizaci politiky v oblasti závislostí v předchozím roce (vyjmenujte): **Benešov, Hořovice, Mladá Boleslav, Sedlčany, Votice**
- Přehled platných vyhlášek obcí týkající se politiky v oblasti závislostí: **39 platných vyhlášek ve 22 obcích s rozšířenou působností - regulace/zákaz hazardních her, regulace/zákaz konzumace alkoholu na veřejném prostranství**
- Změny v r. 2023:

tabulka 2-4: Přehled místních protidrogových koordinátorů a kontaktních osob pro oblast závislostí v kraji

Obec	Jméno	Úvazek MPK*	Zařazení ve struktuře obecního úřadu	Kontakt	Došlo ke změně v r. 2023?
					ano/ne
Benešov	Bc. Eva Stulíková	0,2	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	702 293 240	ne
Beroun	Bc. Blanka Kočiová	0	Samostatný referent	728151938	zrušena pozice MPK
Brandýs nad Labem	Bc. Petra Francová, DiS.	0,2	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Oddělení sociálního zabezpečení	326 653 809	ne

Čáslav	Miloslav Nykodým	0,1	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	327 300 110	ne
Černošice	Bc. Lukáš Petržela	0	Odbor sociálních věcí, zdravotnictví a školství	727 845 986	ne
Český Brod	Mgr. Bc. Jana Tůmová	0,05	Referent sociálních věcí	730870953	ne
Dobříš	Mgr. Eva Příbylová	0,1	Oddělení tajemníka	778 462 283	ne
Hořovice	Alena Ratajová, DiS.	0,5	Samostatný odborný referent	778 766 918	ne
Kladno	Zuzana Bělohradská	1	MP Kladno	606 621 767	ne
Kolín	Mgr. Zbyněk Košata	0,1	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	321 748 284	ne (změna až 1.3.2024)
Kralupy nad Vltavou	Stanislava Valterová	0,3	referentka odboru sociálních věcí, školství a kultury	315 739 867	ne
Kutná Hora	Bc. Michal Procházka	0,1	Vedoucí odd. soc. prevence	327710290	ne
Lysá nad Labem	Irena Galbavá	0,01	Kurátor pro děti a mládež, Odbor sociálních věcí	325510276	ne
Mělník	Bc. Blanka Šubrtová	0,05	Odd. soc. práce a samosprávy	604 380 712	ne
Mladá Boleslav	Mgr. Radko Hašek	1	Odbor kriminality prevence	739 391 278	ne
Mnichovo Hradiště	Bc. Stanislava Picková	0,1	Vedoucí odboru SVZ	326 776 700	ne
Neratovice	Mgr. Jaroslav Mikeš	0,1	Referent odboru Soc. věcí a zdravotnictví	315 650 461	ne
Nymburk	Bc. Michal Brabec	0,1	Referent sociálních věcí	325 501 246	ne
Poděbrady	Mgr. Ivana Bohuslavová	0,1	Odbor sociální péče a zdravotnictví	325 600 463	ne
Příbram	Bc. Denisa Kotková	0,2	Městská policie, manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor	770 142 769	ne
Rakovník	Mgr. Eliška Pidrmanová	0,05	Vedoucí oddělení sociální prevence	313 259 248	ne
Říčany	Mgr. Markéta Hubínková, DiS.	0,1	Odbor školství a kultury	607716728	ne
Sedlčany	Bc. Ludmila Farová	0,25	Odbor školství a kultury	603 896 763	ne
Slaný	Bc. Pavla Hájková	0,01	OSVZ	312 511 246, 312 511 244	Dočasně v zástupu
Vlašim	Mgr. Pavla Nedvědová	0,1	Úsek školství	734 417 755	ano (1.1.2024)
Votice	Bc. Šárka Kubálková, DiS.	0,1	Sociální kurátor	317 830 171	ne

Pozn.: Uvádějte informace aktuální v době psaní výroční zprávy, tyto informace budou sekretariátem Rady vloženy do Mapy pomoci na www.drogy-info.cz. *Uvádějte výši úvazku na činnost MPK. V případě, že se nejedná o MPK se stanoveným úvazkem, uveďte, že se jedná o kontaktní osobu pro oblast závislostí (KOZ).

2.2.1 Spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na místní úrovni

- Spolupráce KPK a MPK (*zhodnocení kvality spolupráce a popis příp. nedostatků a potřeb*):

Krajský protidrogový koordinátor (KPK) systematicky informuje místní protidrogové koordinátory (MPK) prostřednictvím informačních e-mailů o aktuálních událostech a politických rozhodnutích týkajících se problematiky závislostí na úrovni vlády a kraje. Dále KPK pořádá pravidelná metodická setkání s MPK, během nichž dochází k vzájemné výměně informací o aktuálním dění na všech úrovních správy (vládní, krajské, obecní). V roce 2023 realizováno vzdělávání pro MPK na téma "Jak pečovat o dětské duševní zdraví, Trendy v aktuálních legálních a nelegálních návykových látkách", a další vzdělávání proběhlo během návštěv pracovišť adiktologických služeb, zaměřených na představení a fungování poskytovaných služeb. Spolupráce mezi KPK a MPK velmi dobrá a prospěšná i přesto, že úvazky přidělené funkcím MPK jsou velmi malé a pohybují se obvykle v rozmezí od 0,1 do 0,2 úvazkového místa v rámci Středočeského kraje.

- Zhodnocení činnosti MPK v jednotlivých obcích (*včetně popisu případných nedostatků a potřeb*):

Aktivity místních protidrogových koordinátorů (MPK) v jednotlivých obcích jsou především ovlivněny rozsahem úvazku, který je vyhrazen pro tuto funkci. Často nedostatečná míra úvazku MPK omezuje jejich schopnost věnovat se činnosti výrazněji a strategičtěji, což v některých případech zúží jejich úsilí pouze na nezbytné aktivity, jako je sběr dat pro místní správu, účast na metodických setkáních s Krajským protidrogovým koordinátorem (KPK) a přípravu materiálů pro výroční zprávu. Nicméně i přes tuto omezenou kapacitu většina obcí nepodceňuje problematiku závislostí a MPK udržují úzký kontakt s poskytovateli adiktologických služeb a sledují aktuální situaci. Asi v polovině obcí existuje pracovní skupina nebo komise pro prevenci kriminality nebo komunitní plánování sociálních služeb, kterých se MPK účastní. Ve většině obcí MPK spolupracuje s místními školami a dalšími subjekty, jako jsou školy nebo městská policie, na organizování preventivních programů a aktivit zaměřených na problematiku závislostí.

- Spolupráce subjektů politiky v oblasti závislostí na místní úrovni (*popis způsobu spolupráce, zhodnocení kvality spolupráce, projednávaná témata*):

Spolupráce mezi subjekty politiky v oblasti závislostí na místní úrovni v obcích Středočeského kraje je v zásadě obdobná. Obce spolupracují s organizacemi poskytujícími adiktologické služby, často se zaměřením na terénní programy. V těch obcích, kde tyto organizace provozují svá pracoviště, jako jsou kontaktní centra nebo ambulance, je spolupráce obvykle ještě intenzivnější.

V rámci obcí je často pozorována spolupráce mezi místními protidrogovými koordinátory (MPK) a odbory sociální péče, kam jsou MPK často organizačně začleněni, zejména s Odborem sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). Dalšími subjekty, se kterými MPK spolupracují, jsou městská policie, Policie ČR, Probační a mediační služba a školy, často prostřednictvím školních metodiků prevence. V ojedinělých případech se spolupráce rozšiřuje i na další subjekty, jako je například spolupráce s Věznicí Příbram a její Protidrogovou poradnou, kde MPK účastní na pravidelných setkáních s odborníky poradny, výměně informací týkajících se drogové problematiky ve vězeňství a sběru statistických údajů s cílem analyzovat sekundární drogovou kriminalitu.

Většina obcí provádí realizaci politiky v oblasti závislostí v rámci střednědobého plánu rozvoje a udržitelnosti sociálních a návazných služeb, nebo jako součást aktivit prevence kriminality, které jsou strategicky upraveny v dokumentu prevence kriminality. Samostatné strategické dokumenty věnované politice v oblasti závislostí mají město Mladá Boleslav a město Benešov.

Většina obcí má pro problematiku závislostí ustanovený orgán, který se pravidelně zabývá touto problematikou. Obvykle se jedná o Pracovní skupinu nebo komisi pro prevenci kriminality, jejíž členy tvoří zástupci politické reprezentace města, odborů městského úřadu, městské policie, Policie ČR, neziskových organizací a škol.

- Změny v r. 2023:

V průběhu roku 2023 došlo k několika změnám na pozici MPK viz tabulka výše Seznam místních protidrogových koordinátorů.

2.3 Strategické dokumenty pro politiku v oblasti závislostí kraje

2.3.1 Strategické dokumenty politiky v oblasti závislostí kraje

Uveďte, zda jsou na úrovni kraje specifické strategie, koncepce, akční plány pro politiku v oblasti závislostí, v případě existence více takových dokumentů, uveďte informace ke každému dokumentu.

- Název: **Koncepce protidrogové politiky Středočeského kraje na léta 2022-2027**
- Období platnosti: 2022-2027
- Schváleno (kým a kdy): Schválená Zastupitelstvem Středočeského kraje Usnesením č. 051-13/2022/ZK ze dne 28. 02. 2022
- Dostupné na webových stránkách: <https://stredoceskykraj.cz/web/odbor-bezpecnosti-akrizoveho-rizeni/prevence-v-oblasti-zavislosti>
- Strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne
- Stručná charakteristika a hlavní cíle/pilíře/oblasti, na které se strategický dokument zaměřuje:

Koncepce je postavena na uplatňování čtyř základních strategických oblastí moderní politiky v oblasti závislostí, které jsou vzájemně nezastupitelné a doplňují se:

- na prevenci,
- minimalizaci rizik a škod,
- léčbě a resocializaci
- regulaci trhu a snižování nabídky.

Koncepce se zaměřuje na všechna témata a problémy v oblasti závislostí. Konkrétně jde o oblasti alkoholu, tabáku, nelegálních drog, hazardního hraní, nadužívání psychoaktivních léčivých přípravků a nadužívání moderních technologií. Cílem dokumentu je vedle zmapování aktuálního stavu realizace protidrogové politiky na území kraje (služby, organizace, vzdělávání, koordinace, financování atd.) a stanovení priorit na následující období. Hlavní cíl koncepce je snížit potencionální rizika a škody, které mohou jednotlivcům a společnosti v důsledku jejich užívání vzniknout, přičemž využívá čtyř klíčových shora uvedených pilířů. Vedle hlavního cíle má koncepce 8 základních priorit:

- Podpora vzdělávání v oblasti primární prevence rizikového chování
- Podpora realizace programů selektivní a indikované prevence
- Podpora programů snižování rizik, prevence infekčních onemocnění a ochrana veřejného zdraví
- Zajištění dostupnosti sítě služeb pro uživatele návykových látek
- Zajištění koordinační činnosti mechanismů protidrogové politiky
- Zajištění vzdělávání aktérů protidrogové politiky
- Zajištění kontinuity financování základní sítě adiktologických služeb a preventivních programů
- Podpora destigmatizace návykového chování v kontextu prevence sociální exkluze

- Název: **Akční plán realizace Koncepce protidrogové politiky Středočeského kraje na období 2022-2024**
- Období platnosti: 2022-2024
- Schváleno dne: Schválen Zastupitelstvem Středočeského kraje Usnesením č. 080-17/2022/ZK ze dne 27. 6. 2022

- Webové stránky dokumentu ke stažení: <https://stredoceskykraj.cz/web/odbor-bezpecnosti-akrizoveho-rizeni/prevence-v-oblasti-zavislosti>
- Strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

Účelem akčního plánu je detailněji rozpracovat plánované postupy pro naplňování cílů Koncepce protidrogové politiky na období 2022–2027 a definovat opatření v klíčových (podpůrných) technicko-organizačních oblastech. Pro jednotlivé priority, vycházející z koncepce, stanoví akční plán konkrétní aktivity, vedoucí k jejich naplnění.

2.3.2 Strategické dokumenty kraje se širším kontextem obsahující také otázky politiky v oblasti závislosti

Uveďte, zda jsou na úrovni kraje další strategické dokumenty týkající se politiky v oblasti závislosti, např. strategické a koncepční dokumenty v oblasti rizikového chování, školské prevence, problematiky HIV, prevence kriminality, zdravotního stavu a jak je v nich obsažena/řešena politika v oblasti závislosti; v případě existence více takových dokumentů, uveďte informace ke každému z nich.

- Název: **Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji na období 2022-2027**
- Období platnosti: 2022-2027
- Schváleno dne: Schválená Radou Středočeského kraje Usnesením č. 061-43/2021/RK ze dne 18. 11. 2021
- Webové stránky dokumentu ke stažení: <https://stredoceskykraj.cz/web/skolstvi/strategie-a-primarni-prevence>
- Strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji 2022-2027 je uceleným strategickým dokumentem, který komplexně shrnuje problematiku primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji. Zabývá se koordinací primární prevence, aktivitami kraje v této oblasti a s tím spojeným financováním. Důležitou částí dokumentu je stanovení cílů kraje na dané období a k tomu definování opatření, vedoucí ke splnění těchto cílů.

Hlavním cílem Strategie je prostřednictvím efektivního multidisciplinárního systému primární prevence ve školách a školských zařízeních předcházet vzniku rizikového chování u dětí a mládeže, nebo alespoň snížit jeho míru a negativní dopady na jejich zdraví a duševní pohodu.

Strategie se zabývá závislostním chováním, jako jednou z forem rizikového chování. Předmětem preventivních programů je mimo ostatní formy rizikového chování právě i prevence závislostního chování, užívání různých typů návykových látek, ale i nelátkové závislosti netolismus a gambling.

- Název: **Koncepce prevence kriminality Středočeského kraje na léta 2023-2027**
- Období platnosti: 2023-2027
- Schváleno dne: Schválená Zastupitelstvem Středočeského kraje Usnesením č. 073-21/2023/ZK ze dne 30. 01. 2023

- *Webové stránky dokumentu ke stažení:* <https://stredoceskykraj.cz/web/odbor-bezpecnosti-a-krizoveho-rizeni/prevence-v-oblasti-zavislosti>
- Strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

Koncepce prevence kriminality Středočeského kraje na léta 2023-2027 je komplexním strategickým dokumentem, zahrnující teoretický rámec směru a aktivit v oblasti prevence kriminality Středočeského kraje, tak i analytický rámec s vydefinováním problémů, se kterými se bude muset kraj vypořádat v daném období účinnosti. Zabývá se potenciálními bezpečnostními hrozbami v podmínkách Středočeského kraje a definuje opatření směřující ke snižování těchto hrozeb. Koncepce je postavena na několika základních pilířích, resp. oblastech: podpora systému prevence kriminality, prevence kybernetické kriminality, snižování majetkové a násilné trestné činnosti, bezpečnost škol a školských zařízeních a nemocnic, prevence recidivy a viktimizace, prevence domácího násilí a bezpečnost a veřejný pořádek v průmyslových zónách. Problematika závislostí je v koncepci zahrnuta, jako potenciální kriminogenní faktor, ke kterému se váže riziko zvýšené zejména majetkové trestné činnosti. Proto i v rámci prevence kriminality není tento problém podceňován a jsou realizována příslušná opatření v rámci koordinace, vzdělávání, informovanosti a financování politiky v oblasti závislostí.

- **Název: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji na období 2023 - 2025**
- *Období platnosti:* 2023-2025
- *Schváleno dne:* Usnesením Zastupitelstva Středočeského kraje č. 028-20/2022/ZK ze dne 28. 11. 2022
- *Webové stránky dokumentu ke stažení:* <https://stredoceskykraj.cz/web/socialni-oblast/sprss-sk-2023-2025>
- *Stručná charakteristika dokumentu:* (zaměření/obsah celkového dokumentu, čeho se prioritně týká zaměření oblasti závislostí obsažené v tomto dokumentu, hlavní cíle politiky v oblasti závislostí zde definované apod.)
- Strategický dokument se zabývá problematikou:

nelegálních drog	☒ ano	☐ ne
alkoholu	☒ ano	☐ ne
tabákových a nikotinových výrobků	☒ ano	☐ ne
hazardního hraní	☒ ano	☐ ne
digitálních závislostí	☒ ano	☐ ne
psychoaktivních léků	☒ ano	☐ ne

Dokument tvoří strategický rámec směřování v oblasti rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji a vymezuje tvorbu tzv. sítě sociálních služeb ve Středočeském kraji na následující období. Síť sociálních služeb efektivně využívá služeb realizovaných různými typy poskytovatelů na území Středočeského kraje a průběžně je aktualizována za aktivní účasti samosprávných orgánů, poskytovatelů i samotných uživatelů služeb. Tato síť v podstatě definuje směr, jakým se budou sociální služby na území Středočeského kraje vyvíjet, jaké priority a do kterých oblastí budou vynakládány finanční prostředky. Základními atributy funkční sítě sociálních služeb ve Středočeském kraji musí být dostupnost, efektivita (nákladovost), potřebnost a kvalita.

Do sítě sociálních služeb Středočeského kraje jsou v rámci prioritní oblasti „III. Osoby ohrožené sociálním vyloučením“ zahrnuty i adiktologické sociální služby, jako jsou terénní programy, kontaktní centra, terapeutické komunity a služby následné péče.

2.3.3 Hodnocení strategických dokumentů politiky v oblasti závislostí kraje

V roce 2023 nebylo zpracováno žádné hodnocení strategických dokumentů.

2.4 Analýzy a studie v oblasti závislostí v r. 2023

V roce 2023 nebyly zpracovány žádné analýzy a studie v oblasti závislostí.

2.5 Další významné aktivity politiky v oblasti závislostí v r. 2023 na krajské i místní úrovni

V roce 2023 byl na základě podnětu vedení Středočeského kraje a s kladným stanoviskem Krajské komise pro oblast závislostí připraven **Záměr Středočeského kraje podmínit poskytnutí dotací z rozpočtu Středočeského kraje obcím Středočeského kraje zákazem provozování hazardních her dle § 12 zák. 186/2016 Sb. o hazardních hrách, v platném znění, v katastrálním území obce, a to ke dni podání.** Připravený materiál nakonec **nebyl** schválen Zastupitelstvem kraje na jednání dne 27. 11. 2023.

Záměr měl především vyjadřovat postoj Středočeského kraje a jeho vymezení se vůči hazardním hrám se všemi jejich negativními důsledky. Vedle pouhého prohlášení měl být opatřením s praktickým účinkem, kterým je možné do jisté míry ovlivnit přístup obcí Středočeského kraje k problematice hazardních her. Cílem navrhovaného záměru bylo snížení počtu provozoven hazardních her na území Středočeského kraje a tím tak snížení negativních dopadů, které jsou s hraním hazardních her spojené a efektivní využití finančních prostředků z rozpočtu Středočeského kraje zejména směřujících do oblasti primární prevence, prevence kriminality a školství.

tabulka 2-5: Aktivity politiky v oblasti závislostí

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
14. Adiktologická konference	SČK, Magdaléna, o.p.s.	Odborná veřejnost	Odborná konference na téma: Závislosti v nejistých dobách
Vzdělávací setkání pro MPK	KÚSK, Nevypust' duši, z.s., Magdaléna, o.p.s.	Místní protidrogoví koordinátoři	Jak pečovat o dětské duševní zdraví, Trendy v aktuálních legálních a nelegálních návykových látkách
Vzdělávací setkání na pracovištích adiktologických služeb	KÚSK, ZSI Kladno, Adiktologické centrum, s.r.o.	Místní protidrogoví koordinátoři	Návštěva pracovišť adiktologických služeb za účelem poznání služby a fungování pracoviště ZSI Kladno – Dorostová ambulance, Terapeutická komunita, Terénní program Adiktologické centrum – AT ordinace Mělník

Pozn.: Uvádějte informace o dalších významných aktivitách ve vašem kraji, např. o konferencích, seminářích, vzdělávacích akcích pro MPK, poskytovatele služeb či zástupce samosprávy.

3 Finanční zajištění politiky v oblasti závislostí na krajské a místní úrovni

3.1 Způsob financování služeb krajem

Popište, jak je zajištěno (zajištěn systém) financování adiktologických služeb včetně prevence ze zdrojů vašeho kraje, tj. existující dotační tituly, zaměření a priority dotačních titulů, nástroje víceletého financování, nákup služeb – přímá smlouva s poskytovatelem, využití evropských fondů apod.

Popište, jak je zajištěno (zajištěn systém) financování adiktologických služeb včetně prevence ze zdrojů vašeho kraje, tj. existující dotační tituly, zaměření a priority dotačních titulů, nástroje víceletého financování, nákup služeb – přímá smlouva s poskytovatelem, využití evropských fondů apod.

Ve Středočeském kraji je uplatňováno vícezdrojové jednoleté financování adiktologických služeb. Finanční prostředky jsou poskytovány formou dotací z příslušných fondů na základě vyhlášených dotačních programů nebo formou příspěvků z rozpočtových kapitol.

Z rozpočtu Středočeského kraje jsou adiktologické služby financovány zejména ze Středočeského Fondu prevence. Každý rok je v rámci tohoto fondu vyhlašován dotační titul „Program pro poskytování dotací z rozpočtu Středočeského kraje ze Středočeského Fondu prevence“. V roce 2023 tento dotační titul zahrnoval následující 3 tematická zadání:

- Primární prevence (alokace 4 mil. Kč)
- Prevence kriminality (alokace 1 mil. Kč)
- Adiktologické služby (alokace 5 mil. Kč)

Celkový objem finančních prostředků Fondu prevence v roce 2023 činil 10 mil. Kč. Ve srovnání s předchozí rokem 2022 byl navýšen o 1,5 mil. Kč. Nadále se daří držet vzrůstající trend finančních prostředků přidělených do Středočeského Fondu prevence. Zájem o dotace z Fondu prevence je však nadále veliký a objem finančních prostředků nestačí na realizaci programů primární prevence na mnoha školách. Je tak snaha udržet trend a objem finančních prostředků Středočeského Fondu prevence dále navýšovat.

V rámci tematického zadání „Adiktologické služby“ byla podmínkou přidělení dotace certifikace odborné způsobilosti dle standardů RVKPP. Pro tematické zadání „Primární prevence“ byla vyžadována certifikace preventivních programů dle standardů MŠMT, případně kvalifikační předpoklady realizátora preventivního programu dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č. j.: 21291/2010-28.

Z rozpočtové kapitoly Odboru bezpečnosti a krizového řízení, pod nějž spadá problematika prevence kriminality a politika v oblasti závislostí Středočeského kraje, jsou financovány další dílčí aktivity a projekty. Za účelem podpory vzdělávání, sdílení informací, zkušeností a příkladů dobré praxe je každý rok Středočeským krajem pořádána Adiktologická konference. V roce 2023 činil příspěvek na konferenci 250 tis. Kč. Formou individuální účelové dotace ve výši 100 tis. Kč byl podpořen projekt Harm reduction v prostředí zábavy jako součást systému adiktologických služeb ve Středočeském kraji pro letní festivalovou sezónu 2023, který realizuje organizace Magdaléna, o.p.s. ve spolupráci s pracovníky organizací Laxus, z.ú. a SEMIRAMIS, z.ú., dále byl celkovou částkou 72 tis. Kč podpořen projekt Fixpoint. Pravidelně je také částkou 50 tis. Kč Středočeským krajem podporována konference PPRCH konaná na Magistrátu hlavního města Prahy.

V rámci rozpočtové kapitoly školství Středočeský kraj každoročně vymezuje část finančních prostředků účelově na oblast primární prevence. Tyto finanční prostředky zahrnují příspěvek na primární prevenci pro krajem zřizované školy a školská zařízení, příspěvek vlastní příspěvkové organizaci Vzdělávací institut Středočeského kraje na další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence a prostředky na pořádání konference primární prevence.

Organizace poskytující adiktologické služby mohou dále žádat o dotaci ze Středočeského humanitárního fondu. Tento finanční nástroj byl zřízen k tomu, aby přispíval k rozvoji sociálních služeb na území Středočeského kraje. Také slouží jako prostředek pro spolufinancování specifických projektů v oblasti sociálně zdravotních/adiktologických

služeb. V roce 2023 byl v rámci tohoto fondu vyhlášen dotační titul „Program 2023 pro poskytování dotací z rozpočtu Středočeského kraje ze Středočeského humanitárního fondu v rámci tematického zadání Podpora sociálních služeb. Dotaci dle tohoto Programu lze poskytnout pouze na realizaci základních činností sociálních služeb které jsou předmětem pověření k výkonu služby obecného hospodářského zájmu vydaného Středočeským krajem (služby zařazené do Sítě sociálních služeb SK), obcí či Ministerstvem práce a sociálních věcí (služby zařazené do Programu podpory sociálních služeb s nadregionální či celostátní působností).

Dále Středočeský kraj pravidelně poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci Zařízení sociální intervence Kladno, poskytující adiktologické a sociální služby. Z rozpočtové kapitoly zdravotnictví je pravidelně poskytován příspěvek na provoz záchytných protialkoholních stanic v Mladé Boleslavi a v Příbrami.

3.2 Způsob zajištění financování adiktologických služeb ze strany obcí

Obce Středočeského kraje se na financování adiktologických služeb podílejí na dobrovolné bázi. Drtivá většina ORP ve Středočeském kraje se na financování podílela, a to zejména formou dotací z vyhlášených dotačních titulů v sociální a zdravotní oblasti, případně formou individuálních dotací nebo na základě smluv. Ze strany obcí jsou nejvíce financovány terénní programy HR služeb, primární prevence na školách a také projekt Revolution train, který je v tabulce č. 3-3 zařazen mezi jiné a nezařazené preventivní programy. Obce Středočeského kraje přistupují k problematice závislosti zodpovědně, což se ukazuje na pozvolném nárůstu finančních prostředků, které jsou z jejich strany vynakládány jak na primární prevenci, tak i na adiktologické služby.

3.3 Rozpočtové výdaje na politiku v oblasti závislosti v kraji

tabulka 3-1: Rozpočtové zdroje kraje na politiku v oblasti závislosti v r. 2023

Rozpočtový zdroj/dotační program	Popis	Specifický/obecný titul*	Podmínka certifikace ano/ne**	Jednoletá / víceletá podpora***	Výše výdajů (v Kč) na politiku v oblasti závislosti
KÚSK/OBŘ/Fond prevence	Primární prevence	specifický	ano	jednoletá	4 000 000
KÚSK/OBŘ/Fond prevence	Adiktologické služby	specifický	ano	jednoletá	5 000 000
KÚSK/OBŘ/dofinancování	Adiktologická konference, Projekt Fixpoint, Projekt HR služby na festivalech, PPRCH konference	specifický	ne	jednoletá	472 000
KÚSK/Odbor školství	Primární prevence	specifický	ano	jednoletá	1 499 760
KÚSK/Odbor zdravotnictví	Záchytné stanice	specifický	ne	jednoletá	6 800 000
KÚSK/Odbor sociální/HUF	Podpora sociálních služeb - závislosti	specifický	ne	jednoletá	1 200 000
KÚSK/Odbor sociální/příspěvek zřizovatele	ZSI Kladno	specifický	ne	jednoletá	4 175 500
Celkem	–	–	–	–	23 051 766

Pozn.: Uveďte možné zdroje kraje, ze kterých je financována politika v oblasti závislosti – grantové programy různých odborů, přímý příspěvek kraje. * Sloupec „Specifický/obecný titul“ od sebe rozlišuje zdroje, programy či tituly, které jsou určeny specificky pouze pro podporu politiky v oblasti závislosti a zdroje programy či tituly, které jsou určeny pro širší okruh aktivit, služeb či činností, nicméně z nich lze financovat politiku v oblasti závislosti. Jako „specifický“ lze tedy označit zdroj, který je určen pouze pro financování politiky v oblasti závislosti, jako „obecný“ pak ten, který je určen také či mimo jiné pro financování politiky v oblasti závislosti. ** Uveďte, zda konkrétní dotační titul podmiňuje svou podporu existencí platného Certifikátu odborné způsobilosti adiktologických služeb. *** „Jednoletá/víceletá podpora“ popisuje, na jaké období podporuje konkrétní zdroj vybrané příjemce.

tabulka 3-2: Výdaje z rozpočtu obcí na politiku v oblasti závislosti v r. 2023

Obec	Popis	Výše výdajů (v Kč) na politiku v oblasti závislosti
Benešov	Kontaktní centrum	250 000
	Terénní program	129 000
	Primární prevence	46 149
	Revolution train	148 000
Beroun	Terénní program	40 000
	Adiktologická ambulance	120 000
Brandýs nad Labem/Stará Boleslav	Terénní programy	130 000
	Primární prevence na ZŠ	400 000
Čáslav	Terénní program	75 000
Černošice	X	0
Český Brod	Terénní program	80 000
Dobříš	Primární prevence	80 000
Hořovice	Terénní program	40 000
	Primární prevence	92 000
Kladno	Preventivní program - Revolution train	400 000
Kolín	Kontaktní centrum	200 000
	Terénní programy	200 000
	Poradna pro závislosti	30 000
	Revolution train	256 000
Kralupy nad Vltavou	Terénní program	168 000
Kutná Hora	Terénní programy	146 790
Lysá nad Labem	Primární prevence	15 000
ORP Lysá n. L./ Milovice	Terénní program	50 000
Mělník	Terénní program	74 000
Mladá Boleslav		0
Mnichovo Hradiště	Terénní program	66 500
	Adiktologické poradenství	160 000
Neratovice	Terénní program	130 000
	Primární prevence	0
	ALMA - odborné sociální a psycholog. Poradenství	220 000
Nymburk	CAS Laxus	200 000
	Primární prevence SEMIRAMIS	280 000
	Centrum rodinného poradenství	259 200
ORP Nymburk/Sadská	Terénní programy Laxus	15 000
Poděbrady	Terénní program	70 000
Příbram	K centrum	0
	Adiktologická ambulance	35 000
Rakovník	Primární prevence	27 000
Říčany	Primární prevence	257 000
	Revolution train	296 000
Sedlčany	Linka bezpečí	4 000

Slaný	Primární prevence	89 155
	Revolution train	148 000
Vlašim	Terénní program	50 000
	Linka bezpečí	15 000
Votice	Terénní program Magdaléna o.p.s.	35 000
	Linka bezpečí	20 000
	Občanská poradna	80 000
Celkem		5 626 794

Pozn.: Uvedte za jednotlivé obce souhrnnou výši spolufinancování politiky v oblasti závislosti.

tabulka 3-3: Souhrn výdajů na politiku v oblasti závislosti podle typu služeb/podle účelu v r. 2023 (v Kč)

Typ služeb	2022			2023		
	rozpočty		MPSV	rozpočty		MPSV
	krajů	obcí	313	krajů	obcí	313
Preventivní služby**	6 006 443	1 791 155	0	5 699 036	2 534 304	0
Primárně-preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními	4 621 043	1 239 155	0	4 528 811	1 286 304	0
Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty	1 145 400	0	0	1 156 225	0	0
Jiné a nezařazené preventivní programy	240 000	552 000	0	14 000	1 248 000	0
Adiktologické služby minimalizace rizik	3 686 084	1 946 574	23 146 600	5 063 000	2 149 290	27 175 600
Terénní programy	1 186 084	1 189 254	13 799 000	1 573 000	1 499 290	15 763 200
Kontaktní centra	1 000 000	574 320	9 347 600	600 000	450 000	11 412 400
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů	1 500 000	183 000	0	2 890 000	200 000	0
Jiné a nezařazené harm reduction programy	0	0	0	0	0	0
Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství	1 500 000	838 000	2 590 900	1 815 230	904 200	5 691 200
Ambulantní služby zdravotní	1 000 000	285 000	0	1 215 230	155 000	0
Ambulantní služby sociální	500 000	553 000	2 590 900	600 000	749 200	5 691 200
Jiné a nezařazené ambulantní služby	0		0	0	0	0
Preventivní a léčebné služby ve vězení	0		0	0	0	0
Služby online a telefonického poradenství	0		0	0	0	0
Adiktologické služby rezidenční léčby	2 326 333		5 098 100	2 010 200	0	10 233 400
Lůžkové zdravotní služby	0		0	0	0	0
Terapeutické komunity	2 326 333		5 098 100	2 010 200	0	5 116 700
Domovy se zvláštním režimem*** určené primárně osobám s diag.závislosti, příp. jiné zařízení pro chronickou (paliativní) péči osob s diag. závislosti	0		0		0	5 116 700
Jiné a nezařazené rezidenční služby	0		0	0	0	0
Adiktologické služby následné péče	1 247 928		2 018 200	1 364 300	0	3 194 000
Následná péče ambulantní	1 247 928		0	1 364 300	0	3 194 000
Následná péče pobytová	0		0	0	0	0
Jiné a nezařazené služby následné péče	0		2 018 200	0	0	0
Sociální podniky	0		0	0	0	0
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob	6 300 000		0	6 800 000	0	0

Prevence drogové kriminality	0		0	0	0	0
Koordinace/výzkum/informace	150 000		0	300 000	0	0
Jiné nezařazené****	0	45 000	0	0	39 000	0
CELKEM	21 216 788	4 575 729	32 853 800	23 051 766	5 626 794	46 294 200

Pozn.: K vyplnění tabulka 3-3 použijte pomocnou tabulku ve formátu MS Excel, kterou zašlete spolu s výroční zprávou kraje za r. 2023 sekretariátu Rady. * tabulka 3-3 zahrnuje také prostředky na sociální služby, které kraje získávají z MPSV prostřednictvím dotačního řízení MPSV pro kraje a Hlavní město Prahu v oblasti poskytování sociálních služeb. Tyto částky uvádějte zvlášť ve sloupci „313“. ** Výdaje na nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se do výdajů na politiku v oblasti závislostí nezapočítávají. *** Podle zákona 108/2006 Sb. **** specifikujte

3.4 Další důležité informace / změny ve financování proběhlé v r. 2023

Pro rok 2024 byl výrazně navýšen objem finančních prostředků Fondu prevence na celkových 15 mil. Kč. Přidělení finančních prostředků dle jednotlivých tematických zadání činí „Primární prevence“ 7 mil. Kč, „Prevence kriminality“ 2 mil. Kč, „Adiktologické služby“ 6 mil. Kč.

4 Adiktologické služby

4.1 Síť adiktologických služeb v kraji

Ve Středočeském kraji je síť adiktologických služeb definována v rámci sítě sociálních služeb.

- Název dokumentu: SÍT SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (SEZNAM POSKYTOVATELŮ) STŘEDOČESKÉHO KRAJE OD 1.1.2024 (dle usnesení č. 027-30/2024/ZK ze dne 29.1.2024)
- Období platnosti: od 1.1.2024
- Dostupné na webových stránkách: <https://kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/sit-socialnich-sluzeb-stredoceskeho-kraje-na-rok-2024>

4.2 Adiktologické preventivní služby

- Zhodnocení sítě služeb v oblasti prevence, vč. popisu hlavních nedostatků v kraji:

Z pohledu organizací **Lexus a SEMIRAMIS** je síť poskytovatelů služeb všeobecné primární prevence rizikového chování v kraji dostatečná, byť kapacitně omezená. Téměř celý kraj je pokrytý nabídkou služeb certifikovaných dlouhodobých programů primární prevence rizikového chování. Na základě zkušeností s cílovými skupinami (zde především základní školy) jsou tyto programy školám a školským zařízením dostupné. Problémem je, že nemají na jejich realizaci finanční prostředky. Ideálně by mělo dojít k rozšíření koncepčních programů primární prevence rizikového chování, které pracují s jednou školní třídou po celou dobu školní docházky – za ideální je tak třeba považovat víceleté financování, nikoliv zaměření na jednorázové akce, které jsou z pohledu prevence neefektivní. I když je síť služeb dostatečná, z kapacitních personálních důvodů stále není v našich silách uspokojit celkovou poptávku po našich programech. Zároveň z finančních důvodů není možné personální kapacitu navýšit. Aktuální počet zapojených škol je s ohledem na finance i velikost týmu maximální možný.

Současné ze strany škol vnímáme obrovskou poptávku po programech selektivní prevence zaměřené na řešení krizových a mimořádných situací v třídních kolektivech a další témata týkající se rizikového chování. Cílem takového programu je nastartování pozitivních změn v kolektivu a obnova zdravého klima třídy. V loňském roce jsme několik takovýchto programů realizovali, současně narážíme na personální a finanční limity poskytování této služby. Poptávka je stále opravdu velká, část škol však nenašla na program finanční zdroje. V praxi se zároveň setkáváme s informacemi ze škol, že Pedagogicko-psychologické poradny, které jsou v tomto duchu školám nápomocny, jsou přetížené, případně čekací doba je v řádech měsíců. Tento nedostatek je dlouhodobý a poptávka po takových programech i vlivem celospolečenské situace stoupá.

Zástupci Centra primární prevence organizace **Magdaléna** uvádí k současné situaci následující. Systém financování preventivních aktivit v SČK v současnosti bohužel není dostatečný. Školy jsou často mnohem větší, než je maximální výše dotace, kterou mohou žádat na programy všeobecné, selektivní i indikované prevence. Všeobecná prevence přitom má být již ze své podstaty programem, kterého se dostane každému žákovi rovnocenně. Díky nedostatečným finančním zdrojům však školy již o všeobecné prevenci uvažují ve smyslu „která třída to nejvíce potřebuje“, což je logické z hlediska omezených financí, zcela zavádějící však z hlediska potřeby systémového preventivního působení na celé škole. Bylo by skvělé, kdyby třídní vyučující dokázali základní úroveň všeobecné prevence zajistit ve třídách sami, za podpory školního poradenského pracoviště. Toto je zahraniční model, který však u nás zatím selhává. Vyučující se necítí být kompetentní pro otevírání preventivních témat v třídnických hodinách, rozhodně se nemůžeme bavit o systémové činnosti. Zároveň nemají zatím třídnické hodiny samy o sobě systémové ukotvení, a tak nelze tyto aktivity v prostředí školy považovat za samozřejmost. **Vnímáme jako zásadní podporovat vyučující a vedení škol v systémovém ukotvení třídnických hodin a smysluplném využívání potenciálu tohoto nástroje, stejně jako supervize pedagogického sboru nebo např. školního parlamentu, jakožto dalšího nástroje bezpečného školního klimatu.**

Co se týče selektivní a indikované prevence, v tomto případě je současný způsob žádání o finance na tyto programy z našeho pohledu málo pružný. Selektivní a indikovaná prevence jsou programy, jejichž potřeba vzniká operativně v rámci školního roku. Vedení školy či školní poradenské pracoviště tedy nemůže na podzim předchozího roku vědět, kolik programů/financí bude v těchto oblastech prevence v příštím roce potřebovat. Zde nám připadá jako vhodnější

zajistit budget v rámci Fondu prevence SČK, na který by školy mohly dosáhnout v případě aktuální potřeby formou určité zkrácené odůvodněné žádosti.

Současný systém bohužel nepodporuje školy v zavádění pevných struktur preventivních aktivit pro žáky.

– Změny v r. 2023 (zaniklé nebo nové programy v kraji):

Centra primární prevence organizací **Laxus** a **SEMIRAMIS** poskytují širokou paletu preventivních témat. V rámci Programu všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování zaměřené na vztahy v kolektivu, zdravý životní styl a prevenci šikany, rozšířili pro žáky od 8. ročníků nabídku výběrových bloků. Nově nabízí **téma Ztráty** v reakci na aktuální trend a především poptávku, odborné smýšlení a potřeby škol. Záměrem bloku je z preventivního hlediska otevřít téma ztráty v jejích různých podobách. Od ztráty věci, přátel, koníčků, ztrátu mazlíčka, rozvod rodičů až po úmrtí samotné. Cílem je podpořit žáky při prožívání „malých ztrát“, díky čemuž dochází k prevenci rizikového chování v reakci na možnou budoucí ztrátu.

tabulka 4-1: Programy primární prevence realizované v kraji v r. 2023

Název projektu/programu	Organizace	Typ služby*	Cílová skupina**	Počet škol/institucí***	Počet osob/tříd/skupin****	Certifikace (ano/ne)
Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování (Program VDPP)	Primární prevence Laxus z.ú.	VP	Žáci, Třídní učitelé, Školní metodici prevence	5	1037 (počet žáků + pedagogů)	ANO – žádáme, proces je přerušen
Všeobecná primární prevence rizikového chování	Magdaléna, o.p.s.	VPP	Žáci ZŠ, SŠ, Gymnázii, UČ	28 škol	173 tříd	Ano
Selektivní primární prevence rizikového chování	Magdaléna, o.p.s.	SPP	Žáci ZŠ, SŠ, Gymnázii, UČ	13 škol	23 skupin	Ano
Programy primární prevence	Prostor plus o.p.s.	VPP, SPP	žáci ZŠ a SŠ	6	286	ano
Programy primární prevence	Prostor plus o.p.s.	SPP	žáci ZŠ a SŠ	14	415	ne (služba má zažádáno o certifikaci u RVKPZ)
Program všeobecné dlouhodobé primární prevence rizikového chování (Program VDPP)	Centrum primární prevence Středočeského kraje SEMIRAMIS z.ú.	VP	Žáci, Třídní učitelé, Školní metodici prevence	23	7019 (žáci + pedagogové)	ANO
Program selektivní dlouhodobé primární prevence rizikového chování (Program SDPP)	Centrum primární prevence Středočeského kraje SEMIRAMIS z.ú.	SP	Žáci, Třídní učitelé, Školní metodici prevence bývalých ZŠ praktických	5	232 (žáci + pedagogové)	ANO

Pozn.: Uvádějte programy mimo prevenci realizovanou školami a školskými zařízeními. Uvádějte přehled preventivních programů, ne pouze realizátorů primární prevence (organizací). Uvádějte pouze programy, které mají dlouhodobý a systematický charakter. * Vyplňte za využití zkratk VPP, nebo SPP, nebo IPP. VPP – všeobecná primární prevence, SPP – selektivní primární prevence, IPP – indikovaná primární prevence. ** Uveďte, na jakou cílovou se preventivní program zaměřuje. *** Počet škol/institucí – počet škol či jiných institucí, jejich „podřízené subjekty (např. žáci, pedagogové) byly klienty programu. **** Počet osob/tříd/skupin, se kterými byl realizován program. Počet tříd uvádějte u programů VPP; počet skupin u programů SPP; počet osob u programů IPP.

4.3 Adiktologické služby minimalizace rizik

tabulka 4-2: Adiktologické služby minimalizace rizik poskytované v kraji v r. 2023

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby*	Cílová skupina* *	Celkem klientů se závislostním problémem ***	Celkem všech klientů ****	Počet vydaných inj. jehel a stříkaček (ks)	Místo realizace *****	Certifikace (ano/ne)
TP Berounsko a Rakovnicko	Magdaléna o.p.s.	TP	Osoby závislé a závislostí ohrožené	122	136	38213	Berounsko a Rakovnicko	ANO
KC Příbram	Magdaléna o.p.s.	KC	Osoby závislé a závislostí ohrožené	138	146	45970	Příbram	ANO
TP Příbramsko a Praha Západ	Magdaléna o.p.s.	TP	Osoby závislé a závislostí ohrožené	121	121	25327	Příbram Dobříš Mníšek pod Brdy	ANO
TP Berounsko a Rakovnicko	Magdaléna o.p.s.	TP	Osoby závislé a závislostí ohrožené	122	136	38213	Berounsko a Rakovnicko	ANO
KC Příbram	Magdaléna o.p.s.	KC	Osoby závislé a závislostí ohrožené	138	146	45970	Příbram	ANO
TP Příbramsko a Praha Západ	Magdaléna o.p.s.	TP	Osoby závislé a závislostí ohrožené	121	121	25327	Příbram Dobříš Mníšek pod Brdy	ANO
Kontaktní centrum	Prostor plus o.p.s.	KPS	Uživatelé drog	364	370	99508	Kolín	ano
Terénní adiktologické programy	Prostor plus o.p.s.	TP	Uživatelé drog	145	146	81839	Kolín, Kutná Hora, Český Brod, Čáslav, Pečky	ano
Mobilní terénní program	Zařízení sociální intervence Kladno	TP	Dospělí injekční uživatelé návykových látek	82	82	26 885	Kladno, Slaný, Stochov (okres Kladno)	ne
Centrum adiktologických služeb Nymburk	Lexus z.ú.	KPS a TP	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	213	252	33168	ORP Nymburk	ano

Terénní program SEMIRAMIS	SEMIRAMIS z.ú.	TP	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	389	410	185230	Bělá pod Bezdězem, Kralupy nad Vltavou, Praha – Horní Počernice, Praha – Běchovice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Benátky nad Jizerou, Mělník, Neratovice, Mnichovo Hradiště, Bakov nad Jizerou, Mladá Boleslav, Praha 14, Čelákovice	ano
Kontaktní a poradenské centrum Mladá Boleslav	SEMIRAMIS z.ú.	KPS	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	368	382	105578	Mladá Boleslav	ano

Pozn.: Uvádějte informace o klientech a počtu vydaných injekčních stříkaček/jehel zejména u služeb, které nejsou v dotačním řízení ÚV ČR či nejsou certifikovány. Uvádějte včetně programů snižování rizik v prostředí zábavy. * Vyplňte za využití zkratk TP – terénní programy, KPS – kontaktní centra, KPS a TP – sloučené programy. ** vyplňte převažující cílovou skupinu služby, např. uživatelé drog, uživatelé alkoholu. *** Uvedte souhrnně všechny klienty služby se závislostním problémem, tj. klienty užívající drogy, klienty se základní drogou alkohol, klienty se základní drogou tabák a klienty s problémem z oblasti nelátkových závislostí. **** Uvedte celkem všechny klienty služby, včetně rodinných příslušníků a blízkých osob klientů se závislostním problémem. ***** Uvedte obce, ve kterých služba působí.

4.4 Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství

Adiktologické centrum - V síti poskytovatelů služeb drogové prevence Středočeského kraje není v současné době dostatečné pokrytí ambulantních programů, což značně omezuje přístup k těmto léčebným programům a jejich dostupnost. Zájemci o službu často musejí překonávat velké vzdálenosti, významně se tím zvyšuje práh služeb a současně snižuje šanci na zlepšení života klientů se závislostním chováním. Odborný personál adiktologických ambulancí je přetížen, ambulance nemají dostatečnou kapacitu pro příjem nových klientů do péče. Prakticky

denně se ozývají noví zájemci o léčbu a mnoho z nich muselo najít zdravotní péči jinde, nebo ji spíše nenašlo, řádově se jedná o vyšší stovky nových zájemců o léčbu. Hlavním nedostatkem je poddimenzovaná síť ambulantních služeb vzhledem k počtu obyvatel kraje.

Magdaléna - V oblasti ambulantní péče je třeba upozornit na fakt, že poradenský program pro osoby se závislostí nebo osoby jim blízké je dlouhodobě přetížen. Pracovníci CAS tak odkazují na Psychiatrickou ambulanci Beneps, která má také plnou kapacitu, úzce také spolupracují s PMS Benešov a OSPOD Benešov. Nejčastější profil jejich klienta v poradenství je muž ve věku cca 30-50 let se závislostí na alkoholu. Další velkou skupinou jsou klienti (muži i ženy) užívající pervitin, často s probačním dohledem nebo dohledem OSPOD.

ZSI Kladno – Dětská a dorostová ambulance ADA+ - Součástí práce ambulance je úzká spolupráce s dalšími institucemi, jako jsou školy, orgán sociálně právní ochrany dětí, výchovné ústavy a další. Klienty zařízení jsou především uživatelé návykových látek, hlavně marihuany a stimulanty a také hráči počítačových her a nadměrní uživatelé mobilních telefonů. Terapeutický tým spolupracuje s pedopsychiatrem, s dětským psychologem, sociálními pracovníky OSPOD a PPP a SPC.

Terapeutická spolupráce s klienty je dlouhodobá, pravidelná. Pracovníci týmu Ada+ se dobře orientují v nabízených službách jiných organizací, v případě, že dítě přichází s jiným primárním problémem, nebo pokud je nutné poskytnout komplexní péči spojenou s hospitalizací, výchovnou péčí, právními otázkami apod., dovedou klienty nasměrovat dále a najít jim odpovídající pomoc.

tabulka 4-3: Adiktologické služby ambulantní léčby a poradenství v kraji r. 2023

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby*	Cílová skupina**	Celkem klientů se závislostním problémem ***	Celkem všech klientů ****	Místo realizace*** **	Certifikace (ano/ne)
AT ordinace Mělník	ADIKTOLOGICKÉ CENTRUM, s.r.o.	AL, SL	Uživatelé alkoholu, drog	268	311	Mělník	Ano
AT ordinace Kolín	ADIKTOLOGICKÉ CENTRUM, s.r.o.	AL, SL	Uživatelé alkoholu, drog	345	392	Kolín	Ano
AT ordinace Mníšek pod Brdy	ADIKTOLOGICKÉ CENTRUM, s.r.o.	AL	Uživatelé alkoholu, drog	214	236	Mníšek pod Brdy	Ne
Adiktologická ambulance Magdaléna - Příbram	Magdaléna, o.p.s.	AL	Osoby se závislostním problémem a jejich blízcí	286	345	kraj Středočeský (primární oblast Příbramsko a Praha západ)	ANO
Adiktologická ambulance Magdaléna - Beroun	Magdaléna, o.p.s.	AL	Osoby se závislostním problémem, včetně dětí a mladistvých a jejich blízcí	147	164	kraj Středočeský (primární oblast Berounsko)	ano

						a Praha západ)	
Adiktologická ambulance Magdaléna - Praha	Magdaléna, o.p.s.	AL	Osoby se závislostním problémem a jejich blízcí	225	253	HMP a SČK	ano
Poradna pro závislosti	Prostor plus o.p.s.	AL	Uživatelé drog, uživatelé alkoholu, hazardní hráči, netolici aj.	128	182	Kolín	ne (služba má zažádáno o certifikaci u RVKPZ)
Ambulantní následná péče a doléčování	Zařízení sociální intervence Kladno	ambulantní	Osoby ve věku 18 – 65 let s problematikou návykových látek, alkoholu a nelátkových závislostí	249	249	Kladno, Slaný	ne
Dětská a dorostová adiktologická ambulance	Zařízení sociální intervence Kladno	ambulantní	Děti a dorost ve věku 11 – 18 let s problematikou látkových i nelátkových závislostí	28 dětí + 21 celých rodin	28 dětí + 21 celých rodin	Kladno	ne
Adiktologické centrum poradenství a terapie Mladá Boleslav	Laxus z.ú.	AL	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách	56	217	Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště	ano
Adiktologické služby ve vězení Laxus	Laxus z.ú.	SV	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, pachatelé trestné činnosti	116 94 (Věznice Jiřice) 22 (Věznice Vinařice)	116 94 (Věznice Jiřice) 22 (Věznice Vinařice)	Věznice Jiřice, Věznice Vinařice	ano

Pozn.: Včetně služeb AT ordinací a ordinací lékařů, kteří se zaměřují na práci s osobami se závislostním chováním. * Vyplňte za využití zkratk AL – ambulantní léčba, SL – substituční léčba, SP – stacionární program, SV – služby ve vězení a následná po-výstupní péče. ** Vyplňte převažující cílovou skupinu služby, např. uživatelé drog, uživatelé alkoholu, hazardní hráči. *** Uvedte souhrnně všechny klienty služby se závislostním problémem, tj. klienty užívající drogy, klienty se základní drogou alkohol, klienty

se základní drogou tabák a klienty s problémem z oblasti nelátkových závislostí. **** Uvedte celkem všechny klienty služby, včetně rodinných příslušníků a blízkých osob klientů se závislostním problémem. ***** Uvedte obce, ve kterých služba působí, včetně případných detašovaných pracovišť.

4.5 Adiktologické služby rezidenční léčby

ZSI Kladno - Pobytová forma péče v podobě služby Terapeutické komunity Kladno-Dubí zaznamenala od roku 2023 organizační změnu, kdy bylo pod její fungování přidružena následná pobytová péče neboli chráněné bydlení. Konceptně se tak terapeutická komunita rozdělila na režimovou a neregimovou část, kdy v režimové části komunitního programu probíhá 1.-3. fáze, v neregimové části programu poté 4. fáze. Klienti 4. fáze realizují svůj terapeutický program v rámci adiktologické ambulance, nikoliv v rámci programu terapeutické komunity.

tabulka 4-4: Adiktologické služby rezidenční léčby v kraji r. 2023

Název služby	Poskytovatel služby	Typ služby*	Cílová skupina**	Kapacita***	Celkem klientů se závislostním problémem ****	Celkem všech klientů *****	Certifikace (ano/ne)
TK Magdaléna	Magdaléna, o.p.s.	RPTK	Osoby se závislostním problémem a jejich blízcí	14 lůžek	25	67	ANO
Detox D20	PN Kosmonosy	DXT	Uživatelé návykových látek, věk od 15 let				ano
Oddělení léčby závislostí S 7 koedukované	PN Kosmonosy	KSLP	Závislost na alkoholu, sedativech drogách, hráčství	36	275	275	ano
Terapeutická komunita Kladno-Dubí	Zařízení sociální intervence Kladno	pobytová	Osoby ve věku 17 – 65 let s problematikou návykových látek, alkoholu a nelátkových závislostí	21	38	38	ne

Pozn.: Uvedte všechna zařízení rezidenční léčby v kraji pro osoby se závislostním chováním. * Vyplňte za využití zkratk DTX – detoxifikace, KSLP – krátkodobá a střednědobá lůžková péče, RPTK – terapeutická komunita, DZR – domov se zvláštním režimem, jiné (specifikujte), ** Vyplňte převažující cílovou skupinu služby, např. uživatelé drog, uživatelé alkoholu, hazardní hráči. *** Kapacita – počet ubytovacích míst v zařízení. **** Uvedte souhrnně všechny klienty služby se závislostním problémem, tj. klienty užívající drogy, klienty se základní drogou alkohol, klienty se základní drogou tabák a klienty s problémem z oblasti nelátkových závislostí. ***** Uvedte celkem všechny klienty služby, včetně rodinných příslušníků a blízkých osob klientů se závislostním problémem.

4.6 Adiktologické služby následné péče

tabulka 4-5: Adiktologické služby následné péče v kraji v r. 2023

Název služby	Poskytovatel služby	Forma poskytování služby*	Cílová skupina **	Kapacita (pobytových služeb)***	Celkem klientů se závislostním problémem ****	Celkem všech klientů *****	Certifikace (ano/ne)
--------------	---------------------	---------------------------	-------------------	---------------------------------	---	----------------------------	----------------------

NP CHRPA	Magdaléna, o.p.s.	Pobytová/ambulantní	Osoby s problémem závislosti a psychiatrickou diagnózou (duální dg.)	8	25	43	ANO
DC Podolí	Magdaléna, o.p.s.	Pobytová/ambulantní		16	138	141	ANO
Následná péče ambulantní pro dospělé	Zařízení sociální intervence Kladno	ambulantní	Alkohol, drogy, hazard		249	249	ne

Pozn.: * ambulantní a/nebo pobytová, ** Vyplňte převažující cílovou skupinu služby, např. uživatelé drog, uživatelé alkoholu, hazardní hráči. *** Kapacita – počet ubytovacích míst v zařízení. Týká se pouze služeb následné péče s chráněným bydlením. **** Uvedte souhrnně všechny klienty služby se závislostním problémem, tj. klienty užívající drogy, klienty se základní drogou alkohol, klienty se základní drogou tabák a klienty s problémem z oblasti nelátkových závislostí. ***** Uvedte celkem všechny klienty služby, včetně rodinných příslušníků a blízkých osob klientů se závislostním problémem.

4.7 Ostatní specializované adiktologické služby/programy

tabulka 4-6: Ostatní specializované adiktologické služby/programy v r. 2023

Název služby/programy	Poskytovatel služby/programu	Typ služby	Cílová skupina*	Kapacita (u pobytových služeb)**	Celkem klientů se závislostním problémem ***	Celkem všech klientů ****
NZDM, MeziČas	Magdaléna, o.p.s.	NZDM	Děti a mládež ohrožené patolog jevy	20 klientů – okamžitá kapacita	-	110

Pozn.: Uvádějte další specializované služby/programy v kraji, včetně záchytných stanic. * Vyplňte převažující cílovou skupinu služby, např. uživatelé drog, uživatelé alkoholu, hazardní hráči. ** Kapacita – počet ubytovacích míst v zařízení. Týká se pouze pobytových služeb. *** Uvedte souhrnně všechny klienty služby se závislostním problémem, tj. klienty užívající drogy, klienty se základní drogou alkohol, klienty se základní drogou tabák a klienty s problémem z oblasti nelátkových závislostí. **** Uvedte celkem všechny klienty služby, včetně rodinných příslušníků a blízkých osob klientů se závislostním problémem.

4.8 Kontaktní údaje adiktologických služeb

tabulka 4-7: Kontaktní údaje adiktologických služeb v kraji

Název služby	Typ služby	Adresa	Kontaktní osoba	Telefon	E-mail	Webové stránky	Změna údajů oproti Mapě pomoci
AT ordinace Mělník	AL, SL	Bezručova 612, 276 01 Mělník	MUD. Petr Nevšímal	731947512	atmelnik@seznam.cz	www.adiktologicecentrum.cz	ne / ne
AT ordinace Kolín	AL, SL	Na Pustině 1068, 280 02 Kolín II.	MUDr. Gabriela Jinochová	733193646	atordinace@seznam.cz	www.adiktologicecentrum.cz	ne / ne
AT ordinace Mníšek pod Brdy	AL	Včelník 1070, 252 10 Mníšek pod Brdy	MUDr. Tereza Formánková	602651337	petr.nevsimal@email.cz	www.adiktologicecentrum.cz	ne / ne
Terénní program SEMIRAMIS	TP Terénní programy	Ptácká 162/94, Mladá Boleslav IV, 293 01 Mladá Boleslav 1	Ondřej Šulc, DiS.	724 557 503	streetwork@os-semiramis.cz	https://www.os-semiramis.cz/os-site/centra/centrum-terennich-programu-stredoceskeho-kraje/	ne
Kontaktní a poradenské centrum Mladá Boleslav	KPS Kontakt ní centra	Ptácká 162/94, Mladá Boleslav IV, 293 01 Mladá Boleslav 1	Ondřej Šulc, DiS.	724 557 503	k-centrum-mb@os-semiramis.cz	https://www.os-semiramis.cz/os-site/centra/k-centrum-mlada-boleslav/	ne
Centrum adiktologických služeb Nymburk	KPS a TP Kontakt ní centra	Palackého třída 449/64, 288 02 Nymburk	Martin Holeček, DiS.	733 531 078	Cas.nymburk@laxus.cz	https://www.laxus.cz/cas-nymburk/	ne
Adiktologické centrum poradenství a terapie Mladá Boleslav (+ detašované pracoviště:) Adiktologické centrum poradenství a terapie Mnichovo Hradiště	AL Odborné sociální poradenství	Ptácká 162, 293 01 Mladá Boleslav Masarykovo náměstí 243, 295 01 Mnichovo Hradiště	Mgr. et Mgr. Lenka Pasecká	730 516 447	Adicentrum.m.boleslav@laxus.cz	https://www.laxus.cz/adicentrum-mlada-boleslav/ https://www.laxus.cz/adicentrum	ne

						-mnichovo-hradiste/	
Adiktologické služby ve vězení Laxus	SV odborné sociální poradenství	Ptácká 162/94, Mladá Boleslav IV, 293 01 Mladá Boleslav 1	Mgr. Lukáš Verner	735 170 916	verner@laxus.cz	https://www.laxus.cz/adiktologicke-sluzby-ve-vezeni/	ne
Centrum primární prevence Středočeského kraje	PP	Sadová 2107, 288 02 Nymburk	Bc. Ivana Myšková	734 319 993	cppsk@os-semiramis.cz	www.os-semiramis.cz	ne
Centrum rodinného poradenství a terapie	Ambulanti péče	Palackého třída 449/64, 288 02 Nymburk	Mgr. Miroslav Zavadil, DiS.	733 108 048	crp@os-semiramis.cz	www.os-semiramis.cz	ne
Centrum intervenčních programů	Primární prevence	Sadová 2107, 288 02 Nymburk	Bc. Sára Marková	605 367 905	cip@os-semiramis.cz	www.os-semiramis.cz	ne
Centrum primární prevence	Primární prevence	Včelník 1070, 252 10 Mníšek pod Brdy	Bc. Lucie Hegerová	723 680 553	hegerova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
NZDM, MeziČas	NZDM	Na Bezděkově 2004 256 01 Benešov	Sandra Nechybová	605 956 637	nechybova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ne
Terénní program Magdaléna – Benešovsko a Praha východ	TP	Nová Pražská 399, 256 01 Benešov	Johana Bártová	604 735 989	zatrepalek@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
Terénní program Magdaléna – Příbramsko a Praha západ	TP	Žežická 193, 261 01 Příbram VII.	Mgr. Magdaléna Chaloupková	604 735 989	chaloupkova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
TP Magdaléna Berounsko a Rakovnicko	TP	U Archivu 1925, 266 01 Beroun 1	Mgr. Šárka Gelbičová	739 652 383	gelbicova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
CAS Magdaléna Benešov	Kontakt a poradenské služby	Nová Pražská 399, 256 01 Benešov	Johana Bártová	604 735 989	zatrepalek@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
CAS Magdaléna Příbram	Kontakt a poradenské služby	Žežická 193, 261 01 Příbram VII.	Mgr. Magdaléna Chaloupková	739 612 018	chaloupkova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano

Adiktologická ambulance Příbram	AL	Žežická 193, 261 01 Příbram VII.	Mgr. Hana Vařincová	739 612 018	varincova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ne
Adiktologická ambulance Beroun	AL	Havlíčková 1732, 266 01 Beroun	Bc. Daniela Jandová	736 665 344	ambulance.be@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ne
Adiktologická ambulance Praha	AL	Pod Vyšehradem 1, 140 00 Praha 4 - Podolí	Alice Herešová	602 248 569	podoli@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
Terapeutická komunita Magdaléna	TK	Včelník 1070, 252 10 Mníšek pod Brdy	Mgr. Veronika Baranová	733 116 055	baranova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ano
Následná péče CHRPA	Pobyt. a ambulantní NP	Včelník 1070, 252 10 Mníšek pod Brdy	Lucie Krejčíková	739 303 024	krejcikova@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ne
Doléčovací centrum Magdaléna Podolí	AL - Ambulantní doléčovací program, program pro klienty s duální diagnózou	Pod Vyšehradem 1, 140 00 Praha 4 - Podolí	Mgr. František Jírový	733 646 760	jirovy@magdalena-ops.cz	www.magdalena-ops.cz	ne
Programy primární programy	VPP, SPP	Zahradní 17, 280 02 Kolín	Bc. Kristýna Andršová	777 650 030	tp@prostor-plus.cz	www.prostor-plus.cz	ano / ne
Kontaktní centrum	KPS	Zahradní 17, 280 02 Kolín	Bc. Lenka Pethöová	777 847 071	kc@prostor-plus.cz	www.prostor-plus.cz	ano / ne
Terénní adiktologické programy	TP	Zahradní 17, 280 02 Kolín	Bc. Roman Kunc	735 757 095	poradenstvi.drogy@prostor-plus.cz	www.prostor-plus.cz	ano / ne
Poradna pro závislosti	AL	Na Pustíně 1068, 280 02 Kolín	Mgr. Petr Steklý	608 123 013	pp@prostor-plus.cz	www.prostor-plus.cz	ano / ne
Dětská a dorostová adiktologická ambulance ADA+	Ambulantní	Jana Palacha 1620, Kladno	Mgr. Michaela Štáfková	601 075 750	ada@zsi-kladno.cz	www.zsi-kladno.cz	ne
Dospělá adiktologická následná péče a doléčování	Ambulantní	Jana Palacha 1620, Kladno	Mgr. Blanka Petráková	724 163 379	naslednapec@zsi-kladno.cz	www.zsi-kladno.cz	ano

Mobilní terénní program	Terénní	Jana Palacha 1620, Kladno	Mgr. Blanka Petráková	724 163 379	teren@zsi-kladno.cz	www.zsi-kladno.cz	<i>ano</i>
Terapeutická komunita Kladno-Dubí	Pobyto vá	Gen. Eliáše 483, Kladno- Dubí	Mgr. Jiří Kukul	727 941 733	tk@zsi-kladno.cz	www.zsi-kladno.cz	<i>ano</i>